

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद
पाठः (वाक्य सहित)

द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated June 30, 2024.

1. This replaces the earlier version 0.3 dated Oct 31, 2022.
2. This version has been updated with the errors found and reported till June 15, 2024.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with “Pada Paatam”.

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 30th June 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st May 2020
3rd	Version Number	0.2 dated 31st Aug 2020
4th	Version Number	0.3 dated 31st Oct 2022

Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं
काण्डं..... 4

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं..... 4

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं काण्डं

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

TS 2.3.1.1

आ॒दि॒त्ये॒भ्यो॒ भुव॑द्वद्भ्यश्चरुं॒ निर्व॑पेद्भू॒ति॒काम॑ आ॒दि॒त्या वा ए॒तं भू॒त्यै॒
प्र॒ति नुद॑न्ते यो ऽलं॒ भू॒त्यै सन् भू॒तिं न प्रा॒प्नो॒त्यादि॒त्याने॒व भुव॑द्वत्तः
स्वेन॑ भा॒ग॒धे॒येनो॒प धा॒वति॑ त ए॒वैनं॑ भू॒तिं ग॒मय॑न्ति भव॒त्येवा॒ऽऽदि॒त्ये॒भ्यो
धा॒रय॑द्वद्भ्यश्चरुं॒ निर्व॑पेदप॒रुद्धो॑ वा ऽप॒रुद्ध्य॑मानो वाऽऽदि॒त्या वा
अ॒परो॒द्धार॑ आ॒दि॒त्या अ॒वग॑मयि॒तार॑ आ॒दि॒त्याने॒व धा॒रय॑द्वत्तः – [] 1

TS 2.3.1.1 - Padam

आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । भुव॑द्वद्भ्य इति॒ भुव॑द्वत् – भ्यः । च॒रुम् । नि॒रिति॑ ।
व॒पेत् । भू॒ति॒काम॑ इति॒ भू॒ति – का॒मः । आ॒दि॒त्याः । वै । ए॒तम् ।
भू॒त्यै॑ । प्र॒तीति॑ । नु॒दन्ते॑ । यः । अ॒लम् । भू॒त्यै॑ । सन् । भू॒तिम् । न ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

प्रा॒प्नो॒तीति॑ प्र – आ॒प्नो॒ति । आ॒दि॒त्यान् । ए॒व । भु॒व॒द्वत् इति॑
भु॒व॒त् – व॒तः । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ ।
धा॒व॒ति । ते । ए॒व । ए॒नम् । भू॒तिम् । ग॒म॒य॒न्ति । भ॒व॒ति । ए॒व ।
आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । धा॒र॒य॒द्वद्भ्य॑ इति॑ धा॒र॒य॒द्वत् – भ्यः । च॒रुम् ।
नि॒रि॒ति । व॒पेत् । अ॒प॒रु॒द्ध इत्य॑प – रु॒द्धः । वा । अ॒प॒रु॒द्ध्य॒मा॒न
इत्य॑प – रु॒द्ध्य॒मा॒नः । वा । आ॒दि॒त्याः । वै । अ॒प॒रो॒द्धार॑
इत्य॑प – रो॒द्धारः । आ॒दि॒त्याः । अ॒व॒ग॒म॒यि॒तार॑ इत्य॑व – ग॒म॒यि॒तारः ।
आ॒दि॒त्यान् । ए॒व । धा॒र॒य॒द्वत् इति॑ धा॒र॒य॒त् – व॒तः । 1 (50)

TS 2.3.1.2

स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नोप॑ धा॒व॒ति त ए॒वैनं॑ वि॒शि दा॒ध्र॒त्य॒न॒प॒रु॒द्ध्यो
भ॒व॒त्य॒दि॒ते ऽनु॑ म॒न्य॒स्वे-त्य॑प॒रु॒द्ध्य॒मा॒नो ऽस्य॑ प॒द॒मा द॑दी॒तेयं॑ वा
अ॒दि॒ति॒रि॒य॒मे॒वास्मै॑ रा॒ज्य॑म॒नु म॒न्य॒ते स॒त्या ऽऽशी॑रि॒त्याह॑
स॒त्यामे॒वाऽऽशि॑षं कुरु॒त इ॒ह म॒न इत्या॑ह प्र॒जा ए॒वास्मै॑ स॒म॒न॒सः
क॒रो॒त्यु॒प प्रे॑त म॒रुतः॑ – [] 2

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.1.2 - Padam

स्वे॑न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒व॒ति । ते । ए॒व ।
ए॒नम् । वि॒शि । दा॒द्ध॒ति । अ॒न॒प॒रु॒द्ध्य इत्य॑न॒प – रु॒द्ध्यः ।
भ॒व॒ति । अ॒दि॒ते । अ॒न्वि॒ति । म॒न्य॒स्व । इति॑ । अ॒प॒रु॒द्ध्यमा॑न
इत्य॑प – रु॒द्ध्यमा॑नः । अ॒स्य । प॒दम् । एति॑ । द॒दी॒त । इ॒यम् । वै ।
अ॒दि॒तिः । इ॒यम् । ए॒व । अ॒स्मै । रा॒ज्यम् । अ॒न्वि॒ति । म॒न्य॒ते ।
स॒त्या । आ॒शी॒रि॒त्या – शीः॑ । इति॑ । आ॒ह । स॒त्याम् । ए॒व ।
आ॒शि॒ष॒मि॒त्या – शि॒षम् । कु॒रु॒ते । इ॒ह । म॒नः । इति॑ । आ॒ह ।
प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । ए॒व । अ॒स्मै । स॒म॒न॒स इति॑ स – म॒न॒सः ।
क॒रो॒ति । उ॒प । प्रेति॑ । इ॒त । म॒रु॒तः । 2 (50)

TS 2.3.1.3

सु॒दान॒व ए॒ना वि॒श्व॒प॒ति॒ना ऽभ्य॑मु॒ राजा॑न॒मि॒त्याह॑ मा॒रु॒ती वै वि॒ड् ज्ये॒ष्ठो
वि॒श्व॒प॒ति॒र्वि॒श्वै॒वैन॑ ऽ रा॒ष्ट्रेण॑ स॒म॒र्द्ध॑यति॒ यः प॒र॒स्ताद् ग्रा॒म्य॒वादी॑ स्यात्
तस्य॑ गृ॒हाद्-ब्री॒ही॒नाऽऽ ह॒रेच्छु॒क्लाञ्च॑ कृ॒ष्णाञ्च॑ वि चि॒नुयाद्-ये

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

शु॒क्लाः॑ स्यु॒-स्त॒-मा॒दि॒त्यं च॒रुं॑ निर्व॒पे॒दादि॒त्या वै दे॒वत॒या

वि॒ट् वि॒श॒मे॒वाव॑ गच्छ - [] 3

TS 2.3.1.3 - Padam

सु॒दा॒नव॑ इति सु - दा॒नवः॑ । ए॒ना । वि॒श॒प॒ति॒ना । अ॒भी॒ति॒ । अ॒मुम् ।
रा॒जा॒नम् । इति॑ । आ॒ह । मा॒रु॒ती । वै । वि॒ट् । ज्ये॒ष्ठः । वि॒श॒प॒तिः ।
वि॒शा । ए॒व । ए॒नम् । रा॒ष्ट्रे॒ण । स॒मि॒ति॒ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॒ । यः ।
पर॑स्तात् । ग्रा॒म्य॒वा॒दी॒ति॒ ग्रा॒म्य - वा॒दी । स्यात् । तस्य॑ । गृ॒हात् ।
ब्री॒हीन् । ए॒ति॒ । ह॒रेत् । शु॒क्लान् । च । कृ॒ष्णान् । च । वी॒ति॒ ।
चि॒नु॒यात् । ये । शु॒क्लाः । स्युः॑ । तम् । आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् ।
नि॒री॒ति॒ । व॒पेत् । आ॒दि॒त्या । वै । दे॒वत॒या । वि॒ट् । वि॒श॒म् । ए॒व ।
अ॒वे॒ति॒ । गच्छ॑ति । 3 (50)

TS 2.3.1.4

-त्य॒व॒ग॒ता ऽस्य॑ वि॒ड॒न॒व॒ग॒त॒ꣳ रा॒ष्ट्र॒मि॒त्याहु॑र्ये कृ॒ष्णाः॑ स्यु॒स्तं वा॑रु॒णं
च॒रुं निर्व॑पे॒द्वारु॒णं वा॑ राष्ट्र॒मु॒भे ए॒व वि॒शं च॑ रा॒ष्ट्रं चा॒व गच्छ॑ति यदि
ना॒व॒गच्छे॑-दि॒म-म॒ह-मा॒दि॒त्येभ्यो॑ भा॒गं निर्व॑पा॒म्याऽऽ *मु॒ष्माद॑मु॒ष्यै

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वि॒शो ऽव॑गन्तो॒रिति॑ निर्व॒पेदा॒दित्या॑ ए॒वैनं॑ भा॒गधे॑यं प्रे॒प्सन्तो॑

वि॒शम॑व – [] 4

TS 2.3.1.4 - Padam

अव॑ग॒तेत्य॑व – ग॒ता । अ॒स्य । वि॒ट् । अ॒न॒व॒ग॒त॒मित्य॑न॒व – ग॒तम् ।

रा॒ष्ट्रम् । इति॑ । आ॒हुः । ये । कृ॒ष्णाः । स्युः । तम् । वा॒रु॒णम् ।

च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । वा॒रु॒णम् । वै । रा॒ष्ट्रम् । उ॒भे इति॑ । ए॒व ।

वि॒शम् । च । रा॒ष्ट्रम् । च । अ॒वेति॑ । ग॒च्छति॑ । यदि॑ । न ।

अ॒व॒ग॒च्छे॒दित्य॑व–ग॒च्छेत् । इ॒मम् । अ॒हम् । आ॒दि॒त्येभ्यः॑ । भा॒गम् ।

नि॒रिति॑ । व॒पा॒मि । एति॑ । अ॒मुष्मा॑त् । अ॒मुष्यै॑ । वि॒शः ।

अ॒व॒ग॒न्तो॒रित्य॑व–ग॒न्तोः । इति॑ । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । आ॒दि॒त्याः । ए॒व ।

ए॒नम् । भा॒ग॒धे॒यमि॑ति भा॒ग – धे॒यम् । प्रे॒प्सन्त॑ इति॑ प्र–ई॒प्सन्तः॑ ।

वि॒शम् । अ॒वेति॑ । 4 (50)

TS 2.3.1.5

ग॒म॒य॒न्ति॑ यदि॑ ना॒व॒ग॒च्छे॒दाश्च॑त्था॒न् म॒यू॒खान्थ् स॒प्त म॑द्ध्य॒मेषा॒यामु॑प
ह॒न्यादि॑द॒मह॑–मा॒दि॒त्यान् ब॑ध्ना॒म्याऽऽ *मु॒ष्मा॑द॒मुष्यै॑ वि॒शो

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ऽव॒गन्तो॑रि॒त्यादि॒त्या ए॒वैनं॑ ब॒द्धवी॒रा वि॒शम॑व गमयन्ति यदि
ना॒वग॑च्छेदे॒तमे॒वाऽऽदि॒त्यं च॒रुं निर्व॑पेदि॒ध्मे ऽपि॑ म॒यूखान्॑ सं
नह्ये॑दनप॒रुद्ध्य॑मे॒वाव ग॑च्छत्याश्च॒त्था भ॑वन्तिम॒रुतां॑ वा ए॒त () –दो॒जो
यद॑श्च॒त्थ ओज॑सै॒व वि॒शम॑व गच्छति स॒प्त भ॑वन्ति स॒प्तग॑णा॒ वै म॒रुतो॑
गण॑श्च ए॒व वि॒शम॑व गच्छति । 5

TS 2.3.1.5 - Padam

गम॑यन्ति । यदि । न । अ॒वग॑च्छेदि॒त्यव॑ – गच्छे॑त् । आश्च॑त्थान् ।
म॒यूखान्॑ । स॒प्त । म॒द्ध्य॑मे॒षायामि॑ति म॒द्ध्यम॑ – ई॒षायाम्॑ । उपे॑ति ।
ह॒न्यात् । इ॒दम् । अ॒हम् । आ॒दि॒त्यान् । ब॒ध्नामि॑ । ए॒ति । अ॒मुष्मा॑त् ।
अ॒मुष्यै॑ । वि॒शः । अ॒वग॑न्तो॒रित्य॑व – ग॒न्तोः॑ । इति॑ । आ॒दि॒त्याः । ए॒व ।
ए॒नम् । ब॒द्धवी॒रा इति॑ ब॒द्ध – वी॒राः । वि॒शम् । अ॒वेति॑ । गम॑यन्ति ।
यदि॑ । न । अ॒वग॑च्छेदि॒त्यव॑ – गच्छे॑त् । ए॒तम् । ए॒व । आ॒दि॒त्यम् ।
च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इ॒ध्मे । अ॒पीति॑ । म॒यूखान्॑ । स॒मिति॑ ।
नह्ये॑त् । अ॒नप॑रुद्ध्यमि॒त्यन॑प – रु॒द्ध्यम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । ग॒च्छति॑ ।
आश्च॑त्थाः । भ॒वन्ति॑ । म॒रुता॑म् । वै । ए॒तत् () । ओजः॑ । यत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒श्व॒त्थः । ओ॒ज॒सा । ए॒व । वि॒श॒म् । अ॒वे॒ति । ग॒च्छ॒ति । स॒प्त ।

भ॒व॒न्ति । स॒प्त॒ग॒णा इति स॒प्त – ग॒णाः । वै । म॒रु॒तः ।

ग॒ण॒श इति ग॒ण – शः । ए॒व । वि॒श॒म् । अ॒वे॒ति ।

ग॒च्छ॒ति ॥ 5 (68) (धा॒र॒य॒द्व॒तो – म॒रु॒तो – ग॒च्छ॒ति – वि॒श॒म॒वै –
त – द॒ष्टा॒द॒श च) (A1)

TS 2.3.2.1

दे॒वा वै मृ॒त्यो॒र॒बि॒भ॒यु॒स्ते प्र॒जा॒प॒ति॒मु॒पा॒धा॒वन् तेभ्य॑ ए॒तां प्रा॒जा॒प॒त्याꣳ
श॒त॒कृ॒ष्ण॒लां नि॒र॒व॒पत् तयै॑वै॒ष्वमृ॒त॒म॒द॒धाद्-यो मृ॒त्यो॒र्बि॒भी॒यात् तस्मा॑
ए॒तां प्रा॒जा॒प॒त्याꣳ श॒त॒कृ॒ष्ण॒लां नि॒र्व॒पेत् प्र॒जा॒प॒ति॒मे॒व स्वे॒न
भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॒व॒ति स ए॒वास्मि॑न्ना॒यु॒र्द॒धा॒ति स॒र्व॒मा॒यु॒रे॒ति श॒त॒कृ॒ष्ण॒ला
भ॒व॒ति श॒ता॒युः पु॒रु॒षः श॒ते॒न्द्रि॒य आ॒यु॒ष्ये॒वे॒न्द्रि॒ये – [] 6

TS 2.3.2.1 - Padam

दे॒वाः । वै । मृ॒त्योः । अ॒बि॒भ॒युः । ते । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति प्र॒जा-प॒ति॒म् ।
उ॒पे॒ति । अ॒धा॒व॒न् । तेभ्यः॑ । ए॒ताम् । प्रा॒जा॒प॒त्यामि॒ति प्रा॒जा-प॒त्याम् ।
श॒त॒कृ॒ष्ण॒लामि॒ति श॒त-कृ॒ष्ण॒लाम् । नि॒रि॒ति । अ॒व॒पत् । तया॑ । ए॒व ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒षु । अ॒मृत॑म् । अ॒द॒धा॒त् । यः । मृ॒त्योः । बि॒भी॒या॒त् । तस्मै॑ । ए॒ताम् ।
प्रा॒जा॒प॒त्यामि॑ति प्रा॒जा – प॒त्याम् । श॒तकृ॑ष्ण॒लामि॑ति
श॒त – कृ॑ष्ण॒लाम् । नि॒रि॒ति । व॒पे॒त् । प्र॒जा॒प॒तिमि॑ति प्र॒जा–प॒तिम् ।
ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒येने॑ति भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति । धा॒व॒ति । सः ।
ए॒व । अ॒स्मिन् । आ॒युः । द॒धा॒ति । स॒र्वम् । आ॒युः । ए॒ति ।
श॒तकृ॑ष्ण॒लेति॑ श॒त – कृ॑ष्ण॒ला । भ॒व॒ति । श॒ता॒यु॒रिति॑ श॒त–आ॒युः ।
पु॒रुषः॑ । श॒तेन्द्रि॑य इति॑ श॒त – इन्द्रि॑यः । आ॒यु॒षि । ए॒व ।

इन्द्रि॑ये । 6 (50)

TS 2.3.2.2

प्र॒ति ति॑ष्ठति घृ॒ते भ॑व॒त्यायु॑र्वै घृ॒तम॑मृ॒तं हिर॑ण्य॒मायु॑श्चै॒वास्मा॑
अ॒मृतं॑ च स॒मीची॑ द॒धा॒ति च॒त्वारि॑च॒त्वारि॑ कृ॒ष्ण॒लान्य॑व द्यति
च॒तु॒रव॑त्तस्याऽऽ॒प्त्या ए॒क॒धा ब्र॑ह्म॒ण उ॒प ह॑रत्ये॒कधै॑व यज॒मान
आ॒यु॒र्द॒धा॒त्यसा॑वा॒दित्यो॑ न व्य॒रोच॑त तस्मै॑ दे॒वाः प्रा॑यश्चि॒त्तिमै॑च्छन्
तस्मा॑ ए॒तं सौ॒र्यं च॒रुं नि॑रव॒पन् ते॒नैवा॑स्मिन् – [] 7

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.2.2 - Padam

प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । घृ॒ते । भव॑ति । आयुः॑ । वै । घृ॒तम् । अ॒मृत॑म् ।
हि॒रण्य॑म् । आयुः॑ । च । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒मृत॑म् । च ।
समी॑ची इति॑ । द॒धाति॑ । च॒त्वारि॑च॒त्वा॒रीति॑ च॒त्वारि॑ – च॒त्वा॒रि ।
कृ॒ष्ण॒ला॒नि । अ॒वेति॑ । द्यति॑ । च॒तु॒र॒व॒त्त॒स्येति॑ च॒तुः – अ॒व॒त्त॒स्य ।
आ॒प्त्यै॑ । ए॒क॒धे॒त्ये॒क – धा॑ । ब्र॒ह्म॒णै॑ । उ॒पेति॑ । ह॒रति॑ ।
ए॒क॒धे॒त्ये॒क – धा॑ । ए॒व । यज॑माने । आयुः॑ । द॒धाति॑ । अ॒सौ ।
आ॒दि॒त्यः । न । वी॑ति । अ॒रो॒च॒त । त॒स्मै॑ । दे॒वाः । प्रा॒यश्चि॑त्तिम् ।
ऐ॒च्छ॒न् । त॒स्मै॑ । ए॒तम् । सौ॒र्य॑म् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ ।
अ॒व॒प॒न् । ते॒न । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । 7 (50)

TS 2.3.2.3

रु॒च॒म॒द॒धु॒र्यो॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒का॒मः॑ स्यात् त॒स्मा॑ ए॒त॒ꣳ सौ॒र्यं॑ च॒रुं
नि॒र्व॒पे॒द॒मु॒मे॒वाऽऽदि॒त्यꣳ स्वे॒न॑ भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॒ धा॑वति स ए॒वा॒स्मि॒न्
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सं॑ द॒धाति॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स्ये॒व॑ भव॒त्यु॒भय॑तो रु॒क्मौ॑ भव॒त उ॒भय॑त
ए॒वा॒स्मि॒न् रु॒चं॑ द॒धाति॑ प्र॒या॒जे॒प्र॒या॒जे॑ कृ॒ष्ण॒लं॑ जु॒होति॑ दि॒ग्भ्य॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒वास्मै॑ ब्र॒ह्मव॑र्चसमव रुन्ध आग्ने॒यम॑ष्टाकपालं॒ निर्व॑पेथ् सावि॒त्रं
द्वा॒दश॑कपालं॒ भूम्यै॑ – [] 8

TS 2.3.2.3 - Padam

रुच॑म् । अ॒दधुः॑ । यः । ब्र॒ह्मव॑र्चसका॒म इति॑ ब्र॒ह्मव॑र्चस – का॒मः ।
स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । सौ॒र्यम् । च॒रुम् । निरि॑ति । व॒पेत् । अ॒मुम् ।
ए॒व । आ॒दि॒त्यम् । स्वे॒न । भा॒गधे॑येनेति॒ भाग॑ – धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ ।
धा॒वति॑ । सः । ए॒व । अ॒स्मिन् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म – वर्च॑सम् ।
द॒धाति॑ । ब्र॒ह्मव॑र्चसीति॒ ब्र॒ह्म – वर्च॑सी । ए॒व । भ॒वति॑ । उ॒भय॑तः ।
रु॒क्मौ । भ॒वतः॑ । उ॒भय॑तः । ए॒व । अ॒स्मिन् । रुच॑म् । द॒धाति॑ ।
प्र॒याजे॑प्र॒याज इति॑ प्र॒याजे॑ – प्र॒याजे॑ । कृ॒ष्णल॑म् । जु॒होति॑ ।
दिग्भ्य॑ इति॒ दिक् – भ्यः॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।
ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म – वर्च॑सम् । अ॒वेति॑ । रुन्धे॑ । आग्ने॒यम् ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ – क॒पालम् । निरि॑ति । व॒पेत् । सा॒वि॒त्रम् ।
द्वा॒दश॑कपालमि॒ति द्वा॒दश॑ – क॒पालम् । भूम्यै॑ । 8 (50)

TS 2.3.2.4

चरुं यः कामयेत हिरण्यं विन्देय हिरण्यं मोष नमेदिति यदाग्नेयो
भवत्याग्नेयं वै हिरण्यं यस्यैव हिरण्यं तेनैवैनद् विन्दते सावित्रो
भवति सवितृप्रसूत एवैनद्-विन्दते भूम्यै चरुर्भवत्यस्यामेवैनद्-
विन्दत उपैन हिरण्यं नमति वि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणर्द्ध्यते
यो हिरण्यं विन्दत एता - [] 9

TS 2.3.2.4 - Padam

चरुम् । यः । कामयेत । हिरण्यम् । विन्देय । हिरण्यम् । मा ।
उपेति । नमेत् । इति । यत् । आग्नेयः । भवति । आग्नेयम् । वै ।
हिरण्यम् । यस्य । एव । हिरण्यम् । तेन । एव । एनत् । विन्दते ।
सावित्रः । भवति । सवितृप्रसूत इति सवितृ-प्रसूतः । एव । एनत् ।
विन्दते । भूम्यै । चरुः । भवति । अस्याम् । एव । एनत् । विन्दते ।
उपेति । एनम् । हिरण्यम् । नमति । वीति । वै । एषः । इन्द्रियेण ।
वीर्येण । ऋद्ध्यते । यः । हिरण्यम् । विन्दते । एताम् । 9 (50)

TS 2.3.2.5

–मे॒व नि॒र्व॒पे॒द्धि॒रण्यं॑ वि॒त्त्वा॑ ने॒न्द्रि॒येण॑ वी॒र्ये॑ण व्यृ॒द्ध्यत॑ ए॒तामे॒व
नि॒र्व॒पे॒द्यस्य॑ हि॒रण्यं॑ नश्येद्–यदा॒ग्ने॒यो भव॑त्याग्नेयं॑ वै हि॒रण्यं॑
यस्यै॑ व हि॒रण्यं॑ तेनै॒वैनद्–वि॒न्दति॑ सा॒वि॒त्रो भव॑ति स॒वितृ॑प्र॒सूत॑
ए॒वैनद्–वि॒न्दति॑ भू॒म्यै च॒रुर्भ॑वत्यस्यां॑ वा ए॒तन्न॑श्यति
यन्न॑श्यत्यस्यामे॒वैनद्–वि॒न्दतीन्द्र॑ – [] 10

TS 2.3.2.5 - Padam

ए॒व । नि॒रि॒ति । व॒पेत् । हि॒रण्य॑म् । वि॒त्त्वा । न । इ॒न्द्रि॒येण॑ । वी॒र्ये॑ण ।
वी॒ति । ऋ॒द्ध्य॑ते । ए॒ताम् । ए॒व । नि॒रि॒ति । व॒पेत् । य॒स्य । हि॒रण्य॑म् ।
नश्ये॑त् । यत् । आ॒ग्ने॒यः । भव॑ति । आ॒ग्ने॒यम् । वै । हि॒रण्य॑म् ।
य॒स्य । ए॒व । हि॒रण्य॑म् । तेन॑ । ए॒व । ए॒नत् । वि॒न्दति॑ । सा॒वि॒त्रः ।
भव॑ति । स॒वि॒तृप्र॒सूत॑ इति॑ स॒वि॒तृ – प्र॒सूतः॑ । ए॒व । ए॒नत् ।
वि॒न्दति॑ । भू॒म्यै । च॒रुः । भव॑ति । अ॒स्याम् । वै । ए॒तत् । नश्य॑ति ।
यत् । नश्य॑ति । अ॒स्याम् । ए॒व । ए॒नत् । वि॒न्दति॑ । इन्द्रः॑ । 10 (50)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.2.6

-स्त्वष्टुः सोम-मभीषहा ऽपिबथ् स विष्वङ् व्याच्छथ् स इन्द्रियेण
सोमपीथेन व्यार्द्ध्यत स यदूर्द्ध्वमुदवमीत् ते श्यामाका अभवन्थ् स
प्रजापतिमुपाधावत् तस्मा एतञ् सोमेन्द्रञ् श्यामाकं चरुं निरवपत्
तेनैवास्मिन्निन्द्रियञ् सोमपीथमदधाद्-वि वा एष इन्द्रियेण
सोमपीथेनर्द्ध्यते यः सोमं वमिति यः सोमवामी स्यात्
तस्मा-[] 11

TS 2.3.2.6 - Padam

त्वष्टुः । सोमम् । अभीषहेत्यभि - सहा । अपिबत् । सः । विष्वङ् ।
वीति । आच्छत् । सः । इन्द्रियेण । सोमपीथेनेति सोम - पीथेन ।
वीति । आर्द्ध्यत । सः । यत् । ऊर्द्ध्वम् ।
उदवमीदित्युत् - अवमीत् । ते । श्यामाकाः । अभवन् । सः ।
प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । उपेति । अधावत् । तस्मै । एतम् ।
सोमेन्द्रम् । श्यामाकम् । चरुम् । निरिति । अवपत् । तेन । एव ।
अस्मिन् । इन्द्रियम् । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । अदधात् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वी॒ति । वै । ए॒षः । इ॒न्द्रि॒येण॑ । सो॒म॒पी॒थे॒नेति॑ सोम – पी॒थेन॑ ।

ऋ॒द्ध्य॒ते । यः । सो॒मम् । व॒मि॒ति । यः ।

सो॒म॒वा॒मी॒ति॑ सोम – वा॒मी । स्या॒त् । तस्मै॑ । 11 (50)

TS 2.3.2.7

ए॒त॒ꣳ सो॒मेन्द्र॑ꣳ श्या॒मा॒कं च॒रुं निर्व॑पे॒त् सोमं॑ चै॒वेन्द्रं॑ च
स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नोप॑ धा॒वति॑ ता॒वे॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यꣳ सो॒म॒पी॒थं ध॑त्तो
नेन्द्रि॒येण॑ सो॒म॒पी॒थेन॑ व्यृ॒द्ध्य॒ते य॒त् सौ॒म्यो भ॑वति सो॒म॒पी॒थमे॒वाव॑
रु॒न्धे यदै॒न्द्रो भ॑वतीन्द्रि॒यं वै सो॒म॒पी॒थ इन्द्रि॒यमे॒व सो॒म॒पी॒थम॑व
रु॒न्धे श्या॒मा॒को भ॑वत्येष वा॒व स सोमः॑ – [] 12

TS 2.3.2.7 - Padam

ए॒तम् । सो॒मेन्द्र॑म् । श्या॒मा॒कम् । च॒रुम् । नि॒रि॒ति । व॒पे॒त् । सो॒मम् ।
च । ए॒व । इन्द्र॑म् । च । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग॒धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति ।

धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मिन् । इन्द्रि॒यम् ।

सो॒म॒पी॒थमि॒ति॑ सोम – पी॒थम् । ध॒त्तः । न । इन्द्रि॒येण॑ ।

सो॒म॒पी॒थे॒नेति॑ सोम – पी॒थेन॑ । वी॒ति । ऋ॒द्ध्य॒ते । य॒त् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

सौ॒म्यः । भ॒वति । सो॒म॒पी॒थमि॒ति सोम – पी॒थम् । ए॒व । अ॒वेति॑ ।
रु॒न्धे । यत् । ऐ॒न्द्रः । भ॒वति । इ॒न्द्रि॒यम् । वै । सो॒म॒पी॒थ इति॑
सोम – पी॒थः । इ॒न्द्रि॒यम् । ए॒व । सो॒म॒पी॒थमि॒ति सोम – पी॒थम् ।
अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । श्या॒मा॒कः । भ॒वति॑ । ए॒षः । वा॒व । सः ।
सोमः॑ । 12 (50)

TS 2.3.2.8

सा॒क्षादे॒व सो॒म॒पी॒थम॒व रु॒न्धे अ॒ग्नये॑ दा॒त्रे पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालं
निर्व॑पेदिन्द्रा॒य प्र॒दात्रे॑ पु॒रोडा॑शमेकादशकपालं प॒शुकामो॑ अ॒ग्निरे॒वास्मै॑
प॒शून् प्र॒ज॒नय॑ति वृ॒द्धानि॒न्द्रः प्र य॑च्छति दधि मधु घृ॒तमा॒पो धा॒ना
भ॒वन्त्ये॒तद्-वै प॒शूना॑ रूपं रूपेणै॒व प॒शून्व रु॒न्धे पञ्च॑गृहीतं
भ॒वति॑ पा॒ङ्गा हि प॒शवो॑ बहुरू॒पं भ॒वति॑ बहुरू॒पा हि प॒शवः॑- [] 13

TS 2.3.2.8 - Padam

सा॒क्षादि॒ति स – अ॒क्षात् । ए॒व । सो॒म॒पी॒थमि॒ति सोम – पी॒थम् ।
अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒ग्नये॑ । दा॒त्रे । पु॒रोडा॑शम् ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ – क॒पालम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इन्द्रा॒य ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

प्र॒दा॒त्र इति॑ प्र – दा॒त्रे । पु॒रो॒डा॒शम् ।

एका॑द॒शक॒पाल॑मित्येका॑द॒श – क॒पालम् । प॒शु॒का॒म इति॑

प॒शु – का॒मः । अ॒ग्निः । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । प्र॒ज॒न॒य॒तीति॑

प्र – ज॒न॒य॒ति । वृ॒द्धान् । इ॒न्द्रः । प्रेति॑ । य॒च्छ॒ति । दधि॑ । मधु॑ ।

घृ॒तम् । आ॒पः । धा॒नाः । भ॒व॒न्ति । ए॒तत् । वै । प॒शूना॑म् । रू॒पम् ।

रू॒पेण॑ । ए॒व । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । प॒ञ्च॒गृ॒ही॒तमि॑ति

प॒ञ्च॒गृ॒ही॒तम् । भ॒व॒ति । पा॒ङ्गाः । हि । प॒श॒वः ।

ब॒हु॒रूप॑मिति॑ बहु – रू॒पम् । भ॒व॒ति । ब॒हु॒रूपा॑ इति॑ बहु – रू॒पाः ।

हि । प॒श॒वः । 13 (50)

TS 2.3.2.9

स॒मृ॒द्ध्यै प्रा॒जाप॒त्यं भ॑वति प्रा॒जाप॒त्या वै प॒श॒वः प्र॒जाप॑तिरे॒वास्मै॑

प॒शून् प्र ज॑नयत्या॒त्मा वै पु॒रुष॑स्य मधु॑ यन्म॒ध्व॒ग्नौ जु॒हो॒त्या॒त्मान॑मे॒व

तद्-य॑ज॒मानो ऽ॒ग्नौ प्र द॑धाति प॒ङ्क्त्यौ॑ या॒ज्यानु॑वाक्ये॑ भ॒वतः॑ पा॒ङ्गः

पु॒रुषः॑ पा॒ङ्गाः प॒श॒व आ॒त्मान॑मे॒व मृ॒त्योर्नि॒ष्क्री॑य॒पशू॑नव रु॒न्धे ॥ 14

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.2.9 - Padam

समृद्ध्य॑ इति॒ सं – ऋ॒द्ध्यै॑ । प्रा॒जाप॒त्यमि॑ति प्राजा – प॒त्यम् ।
भव॑ति । प्रा॒जाप॒त्या इति॒ प्राजा – प॒त्याः । वै । प॒शवः॑ ।
प्र॒जाप॒तिरिति॒ प्रजा-प॒तिः । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति ।
आ॒त्मा । वै । पु॒रुष॑स्य । म॒धु । यत् । म॒धु । अ॒ग्नौ । जु॒होति॑ ।
आ॒त्मान॑म् । ए॒व । तत् । यज॑मानः । अ॒ग्नौ । प्रेति॑ ।
दधा॑ति । प॒ङ्क्त्यौ॑ । या॒ज्यानु॒वाक्ये॑ इति॒ याज्या – अ॒नुवा॒क्ये॑ ।
भव॑तः । पा॒ङ्कः । पु॒रुषः॑ । पा॒ङ्कः । प॒शवः॑ । आ॒त्मान॑म् । ए॒व ।
मृ॒त्योः । नि॒ष्क्री॑येति॒ निः-क्री॑य । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ॥ 14 (41)
(इ॒न्द्रि॒र्ये॑ – ऽस्मिन् – भू॒म्या॑ – ए॒ता – मि॒न्द्रः – स्या॑त् तस्मै –
सोमो॑ – बहु॒रूपा॑ हि प॒शव – ए॒कच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A2)

TS 2.3.3.1

दे॒वा वै स॒त्रमा॑सत-धि॒परि॑मितं॒ यश॑स्क्रामा॒स्तेषां॑ सोम॑
रा॒जा॒नं॑ य॒श आ॑र्च्छथ् स गि॒रिमु॑दैत् तम॒ग्नि॒रनू॑दैत् ताव॒ग्नीषो॑मौ
सम॑भवतां तावि॒न्द्रो य॒ज्ञवि॑भ्रष्टो ऽनु॒ परै॑त् ताव॒ब्रवी॑द्-या॒जय॑तं मेति॒

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

तस्मा॑ ए॒तामिष्टिं॑ नि॒रव॑पता॒माग्ने॑य-म॒ष्टाक॑पाल॒मैन्द्र॑-मे॒काद॑शकपाल॒ꣳ
सौ॒म्यं च॒रुं तयै॑वास्मिन् तेज॑ - [] 15

TS 2.3.3.1 - Padam

दे॒वाः । वै । स॒त्रम् । आ॒स॒त । ऋ॒द्धि॑परि॒मित॑मित्यृद्धि॑ - परि॒मित॑म् ।
यश॑स्का॒मा इति॑ यशः॑ - का॒माः । तेषा॑म् । सोम॑म् । राजा॑नम् ।
यशः॑ । आ॒र्च्छ॑त् । सः । गि॒रि॒म् । उ॒दि॒ति । ऐ॒त् । तम् । अ॒ग्निः ।
अनु॑ । उ॒दि॒ति । ऐ॒त् । तौ । अ॒ग्नी॒षो॒मावि॑त्यग्नी- सोमौ॑ । स॒मि॒ति ।
अ॒भ॒व॒ता॒म् । तौ । इन्द्रः॑ । य॒ज्ञवि॑भ्रष्ट इति॑ य॒ज्ञ - वि॑भ्रष्टः ।
अनु॑ । प॒रे॒ति । ऐ॒त् । तौ । अ॒ब्र॒वी॒त् । या॒ज॒य॒तम् । मा । इति॑ ।
तस्मै॑ । ए॒ता॒म् । इष्टि॑म् । नि॒रि॒ति । अ॒व॒प॒ता॒म् । आ॒ग्ने॑यम् ।
अ॒ष्टाक॑पाल॒मित्य॑ष्टा - क॒पाल॑म् । ऐन्द्र॑म् ।
ए॒काद॑शकपाल॒मित्ये॑कादश - क॒पाल॑म् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् । तया॑ ।
ए॒व । अ॒स्मि॒न् । तेजः॑ । 15 (50)

TS 2.3.3.2

इन्द्रि॒यं ब्र॒ह्मव॑र्चसम॒धत्तां॑ यो य॒ज्ञवि॑भ्रष्टः स्यात् तस्मा॑ ए॒तामिष्टिं॑
निर्व॑पेदाग्ने॒य-म॑ष्टाक॒पालमै॒न्द्र-मे॑कादशक॒पालञ् सौ॒म्यं च॒रुं
य॒दाग्ने॒यो भव॑ति तेज॑ ए॒वास्मिन्॑ तेन॑ दधाति॒ यदैन्द्रो॑
भव॑तीन्द्रि॒यमे॒वास्मिन्॑ तेन॑ दधाति॒ यथ् सौ॒म्यो ब्र॒ह्मव॑र्चसं
तेना॑ऽऽग्ने॒यस्य॑ च सौ॒म्यस्य॑ चै॒न्द्रे स॒माश्ले॑षयेत् तेज॑श्चै॒वास्मिन्॑
ब्र॒ह्मव॑र्चसं च॒ समी॑ची - [] 16

TS 2.3.3.2 - Padam

इन्द्रि॒यम् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म - व॑र्चसम् । अ॒धत्ता॑म् । यः ।
य॒ज्ञवि॑भ्रष्ट इति॒ य॒ज्ञ - वि॑भ्रष्टः । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् । इष्टि॑म् ।
नि॒रिति॑ । व॒पेत् । आ॒ग्ने॒यम् । अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ - क॒पालम् ।
ऐ॒न्द्रम् । ए॒काद॑शक॒पालमि॒त्येका॑दश - क॒पालम् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् ।
यत् । आ॒ग्ने॒यः । भव॑ति । तेजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेन॑ । द॒धाति॑ ।
यत् । ऐ॒न्द्रः । भव॑ति । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेन॑ । द॒धाति॑ ।
यत् । सौ॒म्यः । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म-व॑र्चसम् । तेन॑ । आ॒ग्ने॒यस्य॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

च । सौ॒म्यस्य॑ । च । ऐ॒न्द्रे । समा॑श्लेषयेदिति॑ सं – आ॑श्लेषयेत् ।

तेजः॑ । च । ए॒व । अ॒स्मिन् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमिति॑ ब्र॒ह्म – वर्च॑सम् ।

च । समी॑ची इति॑ । 16 (50)

TS 2.3.3.3

दधा॑त्यग्नी॒षोमी॑य-मेका॑दशकपालं॑ निर्व॑पेद्-यं कामो॑ नोप॑नमे॒दाग्ने॑यो

वै ब्रा॒ह्मणः॑ स सोमं॑ पिबति॑ स्वामे॒व दे॒वता॑ ७ स्वेन॑ भा॒गधे॑येनोप॑

धावति॑ सै॒वैनं॑ कामे॒न सम॑र्द्धयत्यु॒पैनं॑ कामो॑ नमत्यग्नी॒षोमी॑य-

म॒ष्टाक॑पालं॑ निर्व॑पेद्-ब्र॒ह्मव॑र्चसकामो॑ ऽग्नी॒षोमा॑वे॒व स्वेन॑

भा॒गधे॑येनोप॑ धावति॑ तावे॒वास्मिन्॑ ब्र॒ह्मव॑र्चसं॑ धत्तो

ब्र॒ह्मव॑र्चस्यै॒व- [] 17

TS 2.3.3.3 - Padam

दधा॑ति । अ॒ग्नी॒षोमी॑यमित्यग्नी॑ - सो॒मीय॑म् ।

एका॑दशकपालमित्येका॑दश - क॒पाल॑म् । निरि॑ति । व॒पेत् । यम् ।

कामः॑ । न । उ॒प॒नमे॑दित्यु॒प-नमे॑त् । आ॒ग्नेयः॑ । वै । ब्रा॒ह्मणः॑ । सः ।

सोम॑म् । पि॒बति॑ । स्वा॒म् । ए॒व । दे॒वता॑म् । स्वेन॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भाग॑धे॒येने॑ति भा॒ग – धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सा । ए॒व । ए॒नम् ।
का॒मेन॑ । स॒मिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । उ॒पेति॑ । ए॒नम् । का॒मः । न॒मति॑ ।
अ॒ग्नी॒षोमी॑य॒मित्य॑ग्नी – सो॒मीय॑म् ।
अ॒ष्टाक॑पा॒लमित्य॑ष्टा – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् ।
ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॒म इति॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒स – का॒मः ।
अ॒ग्नी॒षोमा॑वि॒त्यग्नी॑ – सो॒मौ । ए॒व । स्वेन॑ ।
भाग॑धे॒येने॑ति भा॒ग-धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मिन् ।
ब्र॒ह्मव॑र्च॒समिति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सम् । ध॒त्तः ।
ब्र॒ह्मव॑र्च॒सीति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सी । ए॒व । 17 (50)

TS 2.3.3.4

भ॒वति॑ यद॒ष्टाक॑पा॒ल-स्तेना॑ऽऽग्ने॒यो यच्छ्या॑माक॒स्तेन॑ सौ॒म्यः
स॒मृद्ध्यै॑ सो॒माय॑ वा॒जिनै॑ श्या॒माकं॑ च॒रुं निर्व॑पेद्-यः
क्लै॒ब्याद्वि॑भी॒याद् रे॒तो हि॒ वा ए॒तस्मा॑द्-वा॒जिन॑म॒पक्रा॑म॒त्यथै॑ष
क्लै॒ब्याद्वि॑भा॒य सो॒ममे॒व वा॒जिन॑ऽस्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॑प॒ धाव॑ति स

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒वा॒स्मिन् रे॒तो वा॒जिनं॑ द॒धाति॑ न क्ली॒बो भ॒वति॑ ब्रा॒ह्मण॑स्प॒त्य-
मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं निर्व॑पेद् ग्रा॒म॒का॒मो - [] 18

TS 2.3.3.4 - Padam

भ॒वति॑ । यत् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः । तेन॑ ।
आ॒ग्ने॒यः । यत् । श्या॒मा॒कः । तेन॑ । सौ॒म्यः । स॒मृ॒द्ध्य॒ इति॑
सं - ऋ॒द्ध्यै । सो॒मा॒य । वा॒जिनै॑ । श्या॒मा॒कम् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ ।
व॒पेत् । यः । क्लै॒ब्यात् । बि॒भी॒यात् । रे॒तः । हि । वै । ए॒तस्मा॑त् ।
वा॒जिन॑म् । अ॒प॒क्रा॒म॒तीत्य॑प - क्रा॒म॒ति । अथ॑ । ए॒षः । क्लै॒ब्यात् ।
बि॒भा॒य । सो॒मम् । ए॒व । वा॒जिन॑म् । स्वेन॑ । भा॒ग॒धे॒येने॑ति
भा॒ग - धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । अ॒स्मिन् । रे॒तः ।
वा॒जिन॑म् । द॒धाति॑ । न । क्ली॒बः । भ॒वति॑ । ब्रा॒ह्मण॑स्प॒त्यमि॑ति
ब्रा॒ह्मणः॑ - प॒त्यम् । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒लमि॒त्येका॑द॒श-क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ ।
व॒पेत् । ग्रा॒म॒का॒म इति॑ ग्रा॒म - का॒मः । 18 (50)

TS 2.3.3.5

ब्र॒ह्म॒ण-स्प॒ति॒मे॒व स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॒व॒ति॒ स ए॒वा॒स्मै स॒जा॒ता॒न्
प्र य॒च्छ॒ति॒ ग्रा॒म्ये॒व भ॒व॒ति॒ ग॒ण॒व॒ती या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये भ॒व॒तः
स॒जा॒तै॒रे॒वैनं॑ ग॒ण॒व॒न्तं॑ क॒रो॒त्ये॒ता॒मे॒व निर्व॑पेद्-यः का॒म॒ये॒त ब्र॒ह्म॒न्
वि॒शं वि॑ ना॒श॒ये॒य॒मि॒ति॒ मा॒रु॒ती या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये कुर्या॑द् ब्र॒ह्म॒न्ने॒व
वि॒शं वि॑ ना॒श॒य॒ति ॥ 19

TS 2.3.3.5 - Padam

ब्र॒ह्म॒णः । प॒ति॒म् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग-धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति॒ ।
धा॒व॒ति॒ । सः । ए॒व । अ॒स्मै । स॒जा॒ता॒नि॒ति॒ स - जा॒ता॒न् । प्रे॒ति॒ ।
य॒च्छ॒ति॒ । ग्रा॒मी । ए॒व । भ॒व॒ति॒ । ग॒ण॒व॒ती इति॑ ग॒ण - व॒ती ।
या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये इति॑ या॒ज्या - अ॒नु॒वा॒क्ये । भ॒व॒तः । स॒जा॒तै॒रि॒ति॒
स - जा॒तैः । ए॒व । ए॒न॒म् । ग॒ण॒व॒न्त॒मि॒ति॒ ग॒ण - व॒न्त॒म् । क॒रो॒ति॒ ।
ए॒ता॒म् । ए॒व । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । यः । का॒म॒ये॒त । ब्र॒ह्म॒न् । वि॒श॒म् ।
वी॒ति॒ । ना॒श॒ये॒य॒म् । इति॑ । मा॒रु॒ती इति॑ ।
या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये इति॑ या॒ज्या - अ॒नु॒वा॒क्ये । कुर्या॑त् । ब्र॒ह्म॒न् । ए॒व ।

वि॒शम् । वी॒ति । ना॒शय॑ति ॥ 19 (43) (ते॒जः – समी॒ची –

ब्र॒ह्मव॑र्चस्ये॒व – ग्रा॒मका॑म – स्त्रि॒चत्वा॑रि॒ंशच्च॑) (A3)

TS 2.3.4.1

अ॒र्य॒म्णे च॒रुं निर्व॑पेथ् सु॒वर्ग॑का॒मो ऽसौ॑ वा आ॒दि॒त्यो ऽर्य॑मा ऽर्य॒मण॑मे॒व
स्वेन॑ भा॒ग॒धेये॒नोप॑ धावति स ए॒वैन॑ सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॑मयत्य॒र्य॒म्णे
च॒रुं निर्व॑पेद्-यः का॒मये॑त दान॒कामा॑ मे प्र॒जाः स्यु॑रित्यसौ वा
आ॒दि॒त्यो ऽर्य॑मा यः खलु॒ वै द॑दाति सौ ऽर्य॑मा ऽर्य॒मण॑मे॒व स्वेन॑
भा॒ग॒धेये॒नोप॑ धावति स ए॒वा – [] 20

TS 2.3.4.1 - Padam

अ॒र्य॒म्णे । च॒रुम् । नि॒रि॒ति । व॒पेत् । सु॒वर्ग॑का॒म इति॑ सु॒वर्ग॑-का॒मः ।
अ॒सौ । वै । आ॒दि॒त्यः । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒मण॑म् । ए॒व । स्वेन॑ ।
भा॒ग॒धेये॒नेति॑ भा॒ग – धेये॑न । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । ए॒नम् ।
सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति । अ॒र्य॒म्णे । च॒रुम् ।
नि॒रि॒ति । व॒पेत् । यः । का॒मये॑त । दान॒कामा॑ इति॑ दान॒-का॒माः । मे ।
प्र॒जा इति॑ प्र॒-जाः । स्युः॑ । इति॑ । अ॒सौ । वै । आ॒दि॒त्यः । अ॒र्य॒मा ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

यः । खलु । वै । ददाति । सः । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒मण॑म् । ए॒व । स्वे॒न ।
भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । सः । ए॒व । 20 (50)

TS 2.3.4.2

–स्मै॑ दान॑कामाः प्र॒जाः क॑रोति दान॑कामा अ॒स्मै प्र॒जा भ॑वन्त्य॒र्य॒म्णे
च॒रुं नि॒र्व॒पे॒द्–यः॑ का॒म॒ये॒त स्व॑स्ति ज॒न॒ता॒मि॒या॒मि॒त्य॒सौ वा आ॑दि॒त्यो–
ऽर्य॑मा ऽर्य॑मण॑मे॒व स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॒व॒ति॑ स ए॒वैनं॑ तद्–ग॑मयति
यत्र॑ जि॒ग॒मि॒ष॒ती॒न्द्रो वै दे॒वा॒ना॒मा॒नु॒जा॒वर॑ आ॒सी॒थ् स प्र॒जा॒प॒ति–
मु॒पा॒धा॒व॒त् तस्मा॑ ए॒त–मै॒न्द्र–मा॒नु॒षू॒क–मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं नि– [] 21

TS 2.3.4.2 - Padam

अ॒स्मै । दान॑कामा इति दान – का॒माः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
क॑रोति । दान॑कामा इति दान – का॒माः । अ॒स्मै । प्र॒जा इति॑
प्र – जाः । भ॑वन्ति । अ॒र्य॒म्णे । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् । यः ।
का॒म॒ये॒त । स्व॑स्ति । ज॒न॒ता॒म् । इ॒या॒म् । इति॑ । अ॒सौ । वै ।
आ॒दि॒त्यः । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒मण॑म् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑
भा॒ग–धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । सः । ए॒व । ए॒न॒म् । तत् । ग॑मयति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

यत्र । जि॒गमि॑षति । इन्द्रः । वै । दे॒वाना॑म् । आ॒नुजा॒वर
इत्या॑नु – जा॒वरः । आ॒सीत् । सः । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा – प॒तिम् ।
उपे॑ति । अ॒धाव॑त् । तस्मै॑ । ए॒तम् । ऐ॒न्द्रम् ।
आ॒नुषू॑कमि॒त्यानु – सू॒कम् । ए॒काद॑शक॒पाल॑मित्ये॒काद॑श-क॒पालम् ।
नि॒रिति॑ । 21 (50)

TS 2.3.4.3

–रव॑पत् तेनै॒वैन॑मग्रं दे॒वता॑नां पर्य॑णयद् बु॒द्धन्व॑ती अ॒ग्रव॑ती
याज्या॑नुवा॒क्ये अ॑करोद् बु॒द्धना॑दे॒वैन॑मग्रं पर्य॑णयद्-यो राज॑न्य
आ॒नुजा॒वरः स्या॑त् तस्मा॑ ए॒त-मै॒न्द्र-मा॑नुषू॒क-मे॒काद॑शक॒पालं
निर्व॑पेदिन्द्रमे॒व स्वे॑न भा॒गधे॑येनोप धा॒वति॑ स ए॒वैन॑मग्रं समा॑नानां
परि॑ णयति बु॒द्धन्व॑ती अ॒ग्रव॑ती याज्या॑नुवा॒क्ये भ॑वतो

बु॒द्धना॑दे॒वैन॑मग्रं [] 22

TS 2.3.4.3 - Padam

अ॒वप॑त् । ते॒न । ए॒व । ए॒नम् । अ॒ग्रम् । दे॒वता॑नाम् । प॒रीति॑ ।
अ॒नय॑त् । बु॒द्धन्व॑ती इति॑ बु॒द्धन् – व॒ती । अ॒ग्रव॑ती इत्य॑ग्र – व॒ती ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

या॒ज्यानु॒वाक्ये॑ इति॑ या॒ज्या-अ॒नुवा॒क्ये॑ । अ॒करो॑त् । बु॒द्ध्नात् । ए॒व ।
ए॒नम् । अ॒ग्रम् । प॒रीति॑ । अ॒नय॑त् । यः । रा॒ज॒न्यः ।
आ॒नुजा॒वर॑ इत्या॒नु - जा॒वरः । स्या॑त् । तस्मै॑ । ए॒तम् । ऐ॒न्द्रम् ।
आ॒नुषू॒कमि॒त्यानु॑ - सू॒कम् । ए॒काद॑श॒कपा॒लमि॒त्येका॑द॒श-क॒पा॒लम् ।
नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इ॒न्द्रम् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धेये॒नेति॑ भा॒ग-धेये॑न ।
उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । ए॒नम् । अ॒ग्रम् । स॒मा॒ना॒नाम् । प॒रीति॑ ।
न॒यति॑ । बु॒द्ध्न॑वती इति॑ बु॒द्ध्न - व॒ती । अ॒ग्र॑वती इत्य॒ग्र - व॒ती ।
या॒ज्यानु॒वाक्ये॑ इति॑ या॒ज्या - अ॒नुवा॒क्ये॑ । भ॒वतः॑ । बु॒द्ध्नात् ।
ए॒व । ए॒नम् । अ॒ग्रम् । 22 (50)

TS 2.3.4.4

परि॑ णय॒त्यानु॒षू॒को भ॑वत्येषा ह्येतस्य॑ दे॒वता॑ य आ॒नुजा॒वरः
समृ॑द्ध्यै यो ब्रा॒ह्म॒ण आ॒नुजा॒वरः स्या॑त् तस्मा॑ ए॒तं बा॑र्हस्प॒त्य-मा॑नु॒षू॒कं
च॒रुं निर्व॑पेद् बृ॒हस्प॑तिमे॒व स्वे॒न भा॒ग॒धेये॒नोप॑ धा॒वति॑ स ए॒वैन॑म॒ग्रं
स॒मा॒ना॒नां परि॑ णयति॑ बु॒द्ध्न॑वती अ॒ग्र॑वती या॒ज्यानु॒वाक्ये॑ भ॒वतो॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

बु॒द्ध॒ना॒दे॒वैन॒म॒ग्रं॒ परि॒ ण॒य॒त्या॒नु॒षू॒को॒ भ॒व॒त्ये॒षा॒ ह्ये॒त॒स्य॒ ()॒ दे॒व॒ता॒
य॒ आ॒नु॒जा॒वरः॒ समृ॒द्ध्यै॒ ॥ 23

TS 2.3.4.4 - Padam

प॒री॒ति॒ । न॒य॒ति॒ । आ॒नु॒षू॒क॒ इ॒त्या॒नु॒ – सू॒कः॒ । भ॒व॒ति॒ । ए॒षा॒ । हि॒ ।
ए॒त॒स्य॒ । दे॒व॒ता॒ । यः॒ । आ॒नु॒जा॒वर॒ इ॒त्या॒नु॒ – जा॒वरः॒ । समृ॒द्ध्य॒
इ॒ति॒ सं – ऋ॒द्ध्यै॒ । यः॒ । ब्रा॒ह्म॒णः॒ । आ॒नु॒जा॒वर॒ इ॒त्या॒नु॒ – जा॒वरः॒ ।
स्या॒त् । तस्मै॑ । ए॒त॒म् । बार्॒ह॒स्प॒त्य॒म् । आ॒नु॒षू॒क॒मि॒त्या॒नु॒ – सू॒क॒म् ।
च॒रु॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । बृ॒ह॒स्प॒ति॒म् । ए॒व । स्वे॒न॒ ।
भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒ – धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । ए॒न॒म् ।
अ॒ग्र॒म् । स॒मा॒ना॒ना॒म् । प॒री॒ति॒ । न॒य॒ति॒ । बु॒द्ध॒न॒व॒ती॒ इ॒ति॒ बु॒द्ध॒न॒ – व॒ती॒ ।
अ॒ग्र॒व॒ती॒ इ॒त्य॒ग्र॒ – व॒ती॒ । या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॒ इ॒ति॒ या॒ज्या॒ – अ॒नु॒वा॒क्ये॒ ।
भ॒व॒तः॒ । बु॒द्ध॒ना॒त् । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒ग्र॒म् । प॒री॒ति॒ । न॒य॒ति॒ ।
आ॒नु॒षू॒क॒ इ॒त्या॒नु॒ – सू॒कः॒ । भ॒व॒ति॒ । ए॒षा॒ । हि॒ । ए॒त॒स्य॒ () ।
दे॒व॒ता॒ । यः॒ । आ॒नु॒जा॒वर॒ इ॒त्या॒नु॒ – जा॒वरः॒ ।
समृ॒द्ध्य॒ इ॒ति॒ सं – ऋ॒द्ध्यै॒ ॥ 23 (54)

(एव – निर – ग्र-मेतस्य – चत्वारि च) (A4)

TS 2.3.5.1

प्र॒जाप॑ते-स्त्रयस्त्रिं॑शद् दु॒हित॑र आ॒सन् ताः सोमा॑य रा॒ज्ञे ऽद॑दात्
तासां॑ रोहि॒णीमु॑पैत् ता ई॒र्ष्यन्तीः पुन॑रगच्छन् ता अ॒न्वैत् ताः
पुन॑रयाचत ता अ॒स्मै न पुन॑रददात् सो ऽब्र॑वीदृतममी॒ष्व यथा॑
समा॑वच्छ उ॒पैष्या॑म्यथ ते पुन॑र्दास्यामीति स ऋ॒तमा॑मीत् ता अ॒स्मै
पुन॑रददात् तासां॑ रोहि॒णीमे॒वोपै॑त् – [] 24

TS 2.3.5.1 - Padam

प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा – प॒तेः । त्रय॑स्त्रिं॑शदिति त्रयः – त्रिं॑शत् ।
दु॒हित॑रः । आ॒सन् । ताः । सोमा॑य । रा॒ज्ञे । अ॒ददा॑त् । तासा॑म् ।
रोहि॒णीम् । उपे॑ति । ऐ॒त् । ताः । ई॒र्ष्यन्तीः । पुनः॑ । अ॒गच्छ॑न् । ताः ।
अ॒न्विति॑ । ऐ॒त् । ताः । पुनः॑ । अ॒याच॑त । ताः । अ॒स्मै । न । पुनः॑ ।
अ॒ददा॑त् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । ऋ॒तम् । अमी॑ष्व । यथा॑ । समा॑वच्छ इति
समा॑वत् – शः । उ॒पैष्या॑मीत्युप – ए॒ष्यामि॑ । अथ॑ । ते । पुनः॑ ।

दा॒स्या॒मि॒ । इति॑ । सः॑ । ऋ॒तम् । आ॒मी॒त् । ताः॑ । अ॒स्मै॒ । पुनः॑ ।
अद॒दात्॑ । ता॒साम्॑ । रो॒हिणी॑म् । ए॒व । उपेति॑ । 24 (50)

TS 2.3.5.2

तं य॑क्ष्म आ॒र्च्छद्-रा॒जानं॑ य॑क्ष्म आ॒रदि॑ति तद्-रा॒जय॑क्ष्मस्य
जन्म॑ यत् पा॒पीया॑नभ॒वत् तत् पा॒पय॑क्ष्मस्य यज्जा॒याभ्यो॑ ऽवि॒न्दत्
तज्जा॒येन्य॑स्यय ए॒वमे॒तेषां॑ य॑क्ष्माणां जन्म वेद नैन॑मेते यक्ष्मा
वि॒न्दन्ति॑स ए॒ता ए॒व नम॑स्यन्नुपा॒धाव॑त् ता अ॒ब्रुव॑न् वरं वृ॒णाम॑है
समा॒वच्छ॑ ए॒व न उपा॑य इति॑ तस्मा॑ ए॒त - [] 25

TS 2.3.5.2 - Padam

ऐ॒त् । तम् । य॑क्ष्मः । आ॒र्च्छ॑त् । रा॒जान॑म् । य॑क्ष्मः । आ॒रत् । इति॑ ।
तत् । रा॒जय॑क्ष्मस्येति॑ रा॒ज-य॑क्ष्मस्य । जन्म॑ । यत् । पा॒पीया॑न् ।
अ॒भव॑त् । तत् । पा॒पय॑क्ष्मस्येति॑ पा॒प - य॑क्ष्मस्य । यत् । जा॒याभ्यः॑ ।
अ॒वि॒न्दत् । तत् । जा॒येन्य॑स्य । यः । ए॒वम् । ए॒तेषाम्॑ । य॑क्ष्माणां ।
जन्म॑ । वेद॑ । न । ए॒नम् । ए॒ते । य॑क्ष्माः । वि॒न्दन्ति॑ । सः । ए॒ताः ।
ए॒व । नम॑स्यन् । उपेति॑ । अ॒धाव॑त् । ताः । अ॒ब्रुव॑न् । वर॑म् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वृ॒णाम॑है । स॒माव॑च्छ इति स॒माव॑त् – शः । ए॒व । नः । उ॒पेति॑ ।

अ॒यः । इति॑ । तस्मै॑ ॥ ए॒तम् । 25 (50)

TS 2.3.5.3

–मा॒दि॒त्यं च॒रुं नि॒रव॑पन् तेनै॒वैनं॑ पा॒पाथ् स्रा॒माद॑मुञ्चन् ।

यः पा॒पय॑क्ष्मगृ॒हीतः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒तमा॑दि॒त्यं च॒रुं निर्व॑पेदादि॒त्याने॒व

स्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॑प धावति त ए॒वैनं॑ पा॒पाथ् स्रा॒मान्मु॑ञ्चन्त्य–

मावा॑स्यायां निर्व॑पेदमु॒मेवैनं॑–मा॒प्याय॑मान–मन्वा प्याययति नवो॑नवो

भवति॑ जायमान इति॑ पुरो॒नुवा॑क्या भव॒त्यायु॑रेवास्मिन् () तया॑

दधाति॑ यमा॒दि॒त्या अ॒ञ्शुमा॑प्याययन्तीति॑ या॒ज्यैवैनमे॑तया॑

प्याययति ॥ 26

TS 2.3.5.3 - Padam

आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ । अ॒वप॑न् । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् ।

पा॒पात् । स्रा॒मात् । अ॒मुञ्च॑न् । यः । पा॒पय॑क्ष्मगृ॒हीत इति॑

पा॒पय॑क्ष्म – गृ॒हीतः॑ । स्यात् । तस्मै॑ ॥ ए॒तम् । आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् ।

नि॒रिति॑ । व॒पेत् । आ॒दि॒त्यान् । ए॒व । स्वेन॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒ – धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । ते॒ । ए॒व॒ । ए॒न॒म् ।
पा॒पा॒त् । स्रा॒मा॒त् । मु॒ञ्च॒न्ति॒ । अ॒मा॒वा॒स्या॒यामि॒त्य॒मा॒ – वा॒स्या॒याम् ।
नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । अ॒मु॒म् । ए॒व॒ । ए॒न॒म् । आ॒प्या॒य॒मा॒नमि॒त्या॒ –
प्या॒य॒मा॒नम् । अ॒नु॒ । ए॒ति॒ । प्या॒य॒य॒ति॒ । न॒वो॒न॒व॒ इति॒ न॒वः॒ – न॒वः॒ ।
भ॒व॒ति॒ । जा॒य॒मा॒नः॒ । इति॒ । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॒ पु॒रः॒ – अ॒नु॒वा॒क्या॒ ।
भ॒व॒ति॒ । आ॒युः॒ । ए॒व॒ । अ॒स्मि॒न् () । तया॒ । द॒धा॒ति॒ । यम् ।
आ॒दि॒त्याः॒ । अ॒ञ्शु॒म् । आ॒प्या॒य॒य॒न्ती॒त्या॒ – प्या॒य॒य॒न्ति॒ । इति॒ ।
या॒ज्या॒ । ए॒ति॒ । ए॒व॒ । ए॒न॒म् । ए॒तया॒ । प्या॒य॒य॒ति॒ ॥ 26 (63)

(ए॒वो॒पै – त – म॒स्मिन् – त्रयो॑द॒श॒च) (A5)

TS 2.3.6.1

प्र॒जा॒प॒ति॒र् दे॒वे॒भ्यो॒ ऽन्ना॒द्यं॒ व्या॒दि॒श॒त् सो॒ ऽब्र॒वी॒द्-य॒दि॒मा॒न्
लो॒का॒न॒भ्य॒ति॒रि॒च्या॒तै त॒न्म॒मा॒स॒दि॒ति॒ त॒दि॒मा॒न् लो॒का॒न॒भ्य॒त्य॒रि॒च्य॒ते॒न्द्र॒ञ्
रा॒जा॒न॒-मि॒न्द्र॒-म॒धि॒रा॒ज॒-मि॒न्द्र॒ऽ स्व॒रा॒जा॒नं॒ ततो॒ वै स॒ इ॒मा॒न् लो॒का॒ऽ
स्त्रे॒धा ऽदु॒ह॒त् तत् त्रि॒धा॒तो॒स्त्रि॒धा॒तु॒त्वं यं॒ का॒म॒र्ये॒ता॒न्ना॒दः॒ स्या॒दि॒ति॒
तस्मा॑ ए॒तं त्रि॒धा॒तुं निर्व॑पेदिन्द्राय॒ राज्ञे॑ पु॒रो॒डा॒श॒ – [] 27

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.6.1 - Padam

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अद्य॑म् ।
व्यादि॑शदिति॑ वि – आदि॑शत् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । यत् । इ॒मान् ।
लो॒कान् । अ॒भीति॑ । अ॒तिरि॑च्याता इत्य॑ति – रि॒च्यातै॑ । तत् । म॒म ।
अ॒सत् । इति॑ । तत् । इ॒मान् । लो॒कान् । अ॒भि । अ॒तीति॑ ।
अ॒रि॒च्यत॑ । इन्द्र॑म् । रा॒जान॑म् । इन्द्र॑म् । अ॒धि॒राज॑मित्य॒धि-रा॒जम् ।
इन्द्र॑म् । स्व॒रा॒जा॒नमि॑ति॒ स्व – रा॒जान॑म् । ततः॑ । वै । सः । इ॒मान् ।
लो॒कान् । त्रे॒धा । अ॒दुह॑त् । तत् । त्रि॒धातो॑रिति॑ त्रि – धा॒तौः ।
त्रि॒धातु॑त्वमिति॑ त्रिधातु – त्वम् । यम् । का॒मये॑त ।
अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । स्या॑त् । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तम् ।
त्रि॒धातु॑मिति॑ त्रि – धा॒तुम् । निरि॑ति । व॒पेत् । इन्द्रा॑य । रा॒ज्ञे ।
पु॒रोडा॑शम् । 27 (50)

TS 2.3.6.2

–मे॒काद॑शक॒पाल–मि॒न्द्राया॑धि॒राजा॑येन्द्रा॒य स्व॒रा॒ज्ञे ऽयं॑ वा॒ इन्द्रो॑
रा॒जा ऽय॑मिन्द्रो॑ ऽधि॒रा॒जो ऽसा॑विन्द्रः॑ स्व॒राडि॑माने॒व लो॒कान्थ्–

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

स्वेन॑ भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॒ धा॒व॒ति॒ त॒ ए॒वा॒स्मा॒ अ॒न्नं॒ प्र॒ य॒च्छ॒न्त्य॒न्ना॒द॒ ए॒व॒
भ॒व॒ति॒ य॒था॒ व॒थ्से॒न॒ प्र॒त्तां॒ गां॒ दु॒ह॒ ए॒व॒मे॒वे॒मा॒न् लो॒का॒न् प्र॒त्ता॒न्
का॒म॒म॒न्ना॒द्यं॑ दु॒ह॒ उ॒त्ता॒ने॒षु॒ क॒पा॒ले॒ष्व॒धि॒ श्र॒य॒त्य॒या॒त॒या॒म॒त्वा॒य॒
त्र॒यः॑ () पु॒रो॒डा॒शा॒ भ॒व॒न्ति॒ त्र॒य॒ इ॒मे॒ लो॒का॒ ए॒षां॑ लो॒का॒ना॒मा॒प्त्वा॒
उ॒त्तर॑उ॒त्त॒रो॒ ज्या॒या॒न् भ॒व॒त्ये॒व॒मि॒व॒ ही॒मे॒ लो॒काः॑ स॒मृ॒द्ध्यै॒ सर्वे॑षा॒
म॒भि॒ग॒म॒य॒न्न॒व॒ द्य॒त्य॒छ॒म्ब॒ट्का॒रं॑ व्य॒त्या॒स॒म॒न्वा॒हा॒नि॒र्दा॒हा॒य॒ ॥ 28

TS 2.3.6.2 - Padam

एका॑द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॑द॒श॒ – क॒पा॒ल॒म् । इ॒न्द्रा॒य॒ ।
अ॒धि॒रा॒जा॒ये॒त्य॒धि॒ – रा॒जा॒य॒ । इ॒न्द्रा॒य॒ । स्वर॑रा॒ज्ञ इति॑ स्व – रा॒ज्ञे॑ ।
अ॒य॒म् । वै॑ । इ॒न्द्रः॑ । रा॒जा॑ । अ॒य॒म् । इ॒न्द्रः॑ ।
अ॒धि॒रा॒ज इत्य॑धि – रा॒जः॑ । अ॒सौ॑ । इ॒न्द्रः॑ । स्वर॑रा॒डि॒ति॒ स्व – रा॒ट् ।
इ॒मा॒न् । ए॒व॒ । लो॒का॒न् । स्वे॒न॑ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग॒ – धे॒ये॒न॑ ।
उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॒ । ते॒ । ए॒व॒ । अ॒स्मै॑ । अ॒न्न॒म् । प्रे॒ति॑ । य॒च्छ॒न्ति॑ ।
अ॒न्ना॒द इत्य॑न्न – अ॒दः॑ । ए॒व॒ । भ॒व॒ति॒ । य॒था॑ । व॒थ्से॒न॑ । प्र॒त्ता॒म् ।
गा॒म् । दु॒हे॑ । ए॒व॒म् । ए॒व॒ । इ॒मा॒न् । लो॒का॒न् । प्र॒त्ता॒न् । का॒म॒म् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अद्य॑म् । दु॒हे । उ॒त्ताने॑ष्वित्युत्-ताने॑षु । क॒पाले॑षु ।
अ॒धीति॑ । श्रय॑ति । अ॒यात॑याम॒त्वायेत्य॑यात॒याम – त्वा॑य । त्रयः॑ () ।
पु॒रोडा॑शाः । भव॑न्ति । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । ए॒षाम् । लो॒काना॑म् ।
आप्त्यै॑ । उ॒त्तर॑उ॒त्तर इत्यु॑त्तरः – उ॒त्तरः । ज्या॑यान् । भव॑ति । ए॒वम् ।
इ॒व । हि । इ॒मे । लो॒काः । स॒मृद्ध्य॑ इति॒ सं-ऋ॑द्ध्यै । स॒र्वेषा॑म् ।
अ॒भिग॑मय॒न्नित्य॑भि – ग॒मय॑न् । अ॒वेति॑ । द्यति॑ ।
अ॒छं॒बट्कार॑मित्य॒छं॒बट् – का॒रम् । व्य॒त्यास॑मिति॒ वि – अ॒त्यास॑म् ।
अ॒न्विति॑ । आ॒ह । अ॒निर्दा॑हायेत्य॒निः – दा॒हाय॑ ॥ 28 (76)

(पु॒रोडा॑शं – त्रयः॑ – षड्विं॑शतिश्च) (A6)

TS 2.3.7.1

दे॒वा॒सु॒राः सँय॑त्ता आ॒सन् तान् दे॒वान॑सु॒रा अ॒जय॑न् ते दे॒वाः
प॒राजि॑ग्याना अ॒सु॒राणां वै॒श्यमु॑पा॒ज्यन् तेभ्य॑ इन्द्रि॒यं वी॒र्य॑मपा॒क्राम॑त्
तदिन्द्रो॑ऽचायत् तदन्व॑पा॒क्राम॑त् तदव॑रु॒धं ना॑शक्नोत् तदस्मा॑दभ्य॒र्द्धो
ऽच॒रथ् स प्र॒जाप॑तिमु॒पाधा॑वत् तमे॒तया॑ स॒र्वपृ॑ष्ठया॒ ज्याज॑यत्
तयै॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यं वी॒र्य॑मदधाद्-य इन्द्रि॒यका॑मो – [] 29

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.7.1 - Padam

दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व – अ॒सु॒राः । सँ॒य॒त्ता इति॑ सं॒य॒त्ताः । आ॒स॒न् ।
ता॒न् । दे॒वा॒न् । अ॒सु॒राः । अ॒ज॒य॒न् । ते । दे॒वाः ।
प॒रा॒जि॒ग्या॒ना इति॑ प॒रा – जि॒ग्या॒नाः । अ॒सु॒रा॒णाम् । वै॒श्यम् । उ॒पेति॑ ।
आ॒य॒न् । ते॒भ्यः । इ॒न्द्रि॒यम् । वी॒र्यम् । अ॒पेति॑ । अ॒क्रा॒म॒त् । तत् ।
इ॒न्द्रः । अ॒चा॒य॒त् । तत् । अ॒नु । अ॒पेति॑ । अ॒क्रा॒म॒त् । तत् ।
अ॒व॒रु॒ध॒मि॒त्य॒व – रु॒धम् । न । अ॒श॒क्नो॒त् । तत् । अ॒स्मा॒त् ।
अ॒भ्य॒र्द्ध इत्य॑भि – अ॒र्द्धः । अ॒च॒र॒त् । सः । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति
प्र॒जा – प॒तिम् । उ॒पेति॑ । अ॒धा॒व॒त् । तम् । ए॒तया॑ । स॒र्व॒पृ॒ष्ठ॒येति॑
स॒र्व – पृ॒ष्ठ॒या । अ॒या॒ज॒य॒त् । तया॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । इ॒न्द्रि॒यम् ।
वी॒र्यम् । अ॒द॒धा॒त् । यः । इ॒न्द्रि॒य॒काम॑ इती॒न्द्रि॒य – का॒मः । 29 (50)

TS 2.3.7.2

वी॒र्य॒कामः॑ स्या॒त् तमे॒तया॑ स॒र्व॒पृ॒ष्ठ॒या या॒ज॒ये॒दे॒ता ए॒व दे॒वताः॑ स्वे॒न
भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॒व॒ति ता॑ ए॒वास्मि॑न्नि॒न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ द॒ध॒ति य॒दिन्द्रा॑य
रा॒थ॒न्त॒रा॒य नि॒र्व॒प॒ति य॒दे॒वाग्ने॑-स्ते॒ज॒स्त॒दे॒वा॒व रु॒न्धे॒य॒दिन्द्रा॑य

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

बार्॒हता॒य॒ यदे॒वेन्द्र॒स्य॒ तेज॒स्तदे॒वाव॒ रुन्धे॒यदिन्द्रा॒य॒ वैरू॒पाय॒ यदे॒व॒
सवि॒तुस्तेज॒स्त – [] 30

TS 2.3.7.2 - Padam

वी॒र्य॒काम॒ इति॑ वी॒र्य॒ – का॒मः । स्यात् । तम् । ए॒तया॑ ॥
सर्व॑पृ॒ष्ठयेति॑ सर्व॑-पृ॒ष्ठया॒ । या॒जयेत् । ए॒ताः । ए॒व । दे॒वताः॑ । स्वेन॑ ।
भा॒गधे॒येनेति॑ भा॒ग-धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । ताः । ए॒व । अ॒स्मिन् ।
इन्द्रि॒यम् । वी॒र्य॒म् । द॒धति॑ । यत् । इन्द्रा॒य । रा॒थन्त॒रायेति॑
रा॒थम् – त॒राय॑ । नि॒र्वप॒तीति॑ निः – व॒पति॑ । यत् । ए॒व । अ॒ग्नेः ।
तेजः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रुन्धे॑ । यत् । इन्द्रा॒य । बार्॒हता॒य ।
यत् । ए॒व । इन्द्र॑स्य । तेजः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रुन्धे॑ । यत् ।
इन्द्रा॒य । वैरू॒पाय॑ । यत् । ए॒व । सवि॒तुः । तेजः॑ । तत् । 30 (50)

TS 2.3.7.3

दे॒वाव॒ रुन्धे॑ यदिन्द्रा॒य॒ वैरा॒जाय॒ यदे॒व॒ धा॒तुस्तेज॒स्तदे॒वाव॒ रुन्धे॑
यदिन्द्रा॒य॒ शा॒क्वरा॒य॒ यदे॒व॒ मरु॒तां तेज॒स्तदे॒वाव॒ रुन्धे॑यदिन्द्रा॒य॒ रैव॒ताय॑
यदे॒व॒ बृ॒हस्प॒तेस्तेज॒स्तदे॒वाव॒ रुन्धे॑ ए॒ताव॑न्ति॒ वै तेजा॑सि॒ तान्ये॒वाव॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

रुन्ध॑ उत्ताने॑षु क॒पाले॒ष्वधि॑ श्रय॒त्यया॑तयाम॒त्वाय॑ द्वाद॒शक॑पालः

पुरो॒डाशो॑ – [] 31

TS 2.3.7.3 - Padam

ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । यत् । इन्द्रा॑य । वैरा॒जाय॑ । यत् । ए॒व ।
धा॒तुः । तेजः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । यत् । इन्द्रा॑य ।
शा॒क्वरा॑य । यत् । ए॒व । म॒रुता॑म् । तेजः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ ।
रु॒न्धे॑ । यत् । इन्द्रा॑य । रै॒वता॑य । यत् । ए॒व । बृ॒हस्प॑तेः । तेजः॑ ।
तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । ए॒ताव॑न्ति । वै । तेजा॑ंसि । तानि॑ ।
ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । उत्ताने॑ष्वित्युत् – ताने॑षु । क॒पाले॒षु ।
अ॒धीति॑ । श्रय॒ति । अ॒यात॑याम॒त्वाये॑त्यया॑तयाम – त्वा॒य ।
द्वाद॒शक॑पाल इति॑ द्वाद॒श – क॒पालः॑ । पुरो॒डाशः॑ । 31 (50)

TS 2.3.7.4

भव॑ति वैश्वदे॒वत्वा॑य स॒मन्तं॑ प॒र्यव॑द्यति स॒मन्त॑मेवेन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑
य॑ज॒माने॑ दधाति॒ व्यत्या॑स-म॒न्वाहानि॑र्दाहा॒याश्च॑ ऋष॒भो वृ॒ष्णिर्ब॒स्तः॑

सा दक्षिणा वृषत्वायैतयैव यजेताभिः शस्यमान एताश्चेद्-वा
अस्य देवता अन्न-मदन्त्यदन्त्यु-वेवास्य मनुष्याः ॥ 32

TS 2.3.7.4 - Padam

भवति । वैश्वदेवत्वायेति वैश्वदेव – त्वाय । समन्तमिति
सं – अन्तम् । पर्यवद्यतीति परि – अवद्यति । समन्तमिति
सं – अन्तम् । एव । इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमाने । दधाति ।
व्यत्यासमिति वि – अत्यासम् । अन्विति । आह ।
अनिर्दाहायेत्यनिः – दाहाय । अश्वः । ऋषभः । वृष्णिः । बस्तः ।
सा । दक्षिणा । वृषत्वायेति वृष – त्वाय । एतया । एव । यजेत ।
अभिः शस्यमान इत्यभि – शस्यमानः । एताः । च । इत् । वै ।
अस्य । देवताः । अन्नम् । अदन्ति । अदन्ति । उ । एव । अस्य ।
मनुष्याः ॥ 32 (38) (इन्द्रियकामः – सवितुस्तेजस्तत् – पुरोडाशो
-ऽष्टात्रिंशच्च) (A7)

TS 2.3.8.1

र॒जनो॑ वै कौ॒णेयः॑ क्र॒तुजि॑तं जा॒नकिं॑ चक्षु॒र्वन्य॑मयात् तस्मा॑
ए॒तामिष्टिं॑ नि॒रवप॑द॒ग्नये॑ भ्राज॒स्वते॑ पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालꣳ
सौ॒र्यं च॒रुम॑ग्नये॒ भ्राज॑स्वते पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालं तयै॒वास्मिन्
चक्षु॑रदधाद्-य-श्चक्षु॒ष्कामः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒तामिष्टिं॑ नि॒र्वपे॑द॒ग्नये॑
भ्राज॑स्वते पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालꣳ सौ॒र्यं च॒रुम॑ग्नये॒ भ्राज॑स्वते
पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालम॒ग्नेर् वै चक्षु॑षा म॒नुष्या॑ वि - [] 33

TS 2.3.8.1 - Padam

र॒जनः॑ । वै । कौ॒णेयः॑ । क्र॒तुजि॑तमि॒ति क्रतु॑ - जि॒तम् । जा॒नकि॑म् ।
चक्षु॑र्वन्यमि॒ति चक्षुः॑ - व॒न्यम् । अ॒यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् । इष्टि॑म् ।
नि॒रिति॑ । अ॒वप॑त् । अ॒ग्नये॑ । भ्राज॑स्वते । पु॒रोडा॑शम् ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ - क॒पालम् । सौ॒र्यम् । च॒रुम् । अ॒ग्नये॑ ।
भ्राज॑स्वते । पु॒रोडा॑शम् । अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ - क॒पालम् । तया॑ ।
ए॒व । अ॒स्मिन् । चक्षुः॑ । अ॒दधा॑त् । यः । चक्षु॑ष्काम इति
चक्षुः॑ - का॒मः । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् । इष्टि॑म् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒ग्नये॑ । भ्राज॑स्वते । पु॒रोडा॑शम् । अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा॑ – क॒पा॒लम् ।
सौ॒र्यम् । च॒रुम् । अ॒ग्नये॑ । भ्राज॑स्वते । पु॒रोडा॑शम् ।
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा॑ – क॒पा॒लम् । अ॒ग्नेः । वै । चक्षु॑षा । म॒नुष्याः॑ ।
वी॒ति । 33 (50)

TS 2.3.8.2

पश्य॑न्ति सूर्य॑स्य दे॒वा अ॒ग्निं चै॒व सूर्यं॑ च स्वे॒न भा॒गधे॑येनोप॑ धावति॒
तावे॒वास्मिन्॑ चक्षु॑र्द्धत्त-श्चक्षु॑ष्माने॒व भव॑ति यदा॒ग्नेयौ॑ भव॑तश्चक्षु॑षी
ए॒वास्मिन्॑ तत् प्र॒ति द॑धाति यथ् सौ॒र्यो ना॑सिकां तेना॒भितः॑
सौ॒र्यमा॒ग्नेयौ॑ भव॑तस्तस्मा॒दभितो॑ ना॒सिकां॑ चक्षु॑षी तस्मान्ना॒सिकया॑
चक्षु॑षी वि॒धृते॑ स॒मानी॑ या॒ज्यानु॒वाक्ये॑ भव॑तः स॒मान् हि () चक्षुः॑
समृ॑द्ध्यु॒ उदु॑ त्यं जा॒तवे॑दस॒ सप्त॑ त्वा ह॒रितो॑ रथे चि॒त्रं
दे॒वाना॑मु॒दगा॑दनी॒कमि॑ति पिण्डान् प्र यच्छ॑ति चक्षु॑रे॒वास्मै॑ प्र यच्छ॑ति
यदे॒व तस्य॑ तत् ॥ 34

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.8.2 - Padam

प॒श्य॒न्ति॑ । सूर्य॑स्य । दे॒वाः । अ॒ग्नि॑म् । च॒ । ए॒व । सूर्य॑म् । च॒ ।
स्वे॑न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । तौ । ए॒व ।
अ॒स्मि॒न् । चक्षुः॑ । ध॒त्तः॑ । चक्षु॑ष्मान् । ए॒व । भ॒व॒ति॑ । यत् ।
आ॒ग्ने॒यौ । भ॒व॒तः॑ । चक्षु॑षी इति । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । तत् । प्र॒ती॒ति॑ ।
द॒धा॒ति॑ । यत् । सौर्यः॑ । ना॒सि॒काम् । ते॒न॑ । अ॒भि॒तः॑ । सौर्य॑म् ।
आ॒ग्ने॒यौ । भ॒व॒तः॑ । तस्मा॑त् । अ॒भि॒तः॑ । ना॒सि॒काम् । चक्षु॑षी इति ।
तस्मा॑त् । ना॒सि॒कया॑ । चक्षु॑षी इति । वि॒धृ॒ते॒ इति॑ वि – धृ॒ते॒ ।
स॒मा॒नी॒ इति॑ । या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ इति॑ या॒ज्या – अ॒नु॒वा॒क्ये॑ । भ॒व॒तः॑ ।
स॒मा॒नम् । हि () । चक्षुः॑ । स॒मृ॒द्ध्य॑ इति॑ सं-ऋ॒द्ध्यै॑ । उ॒दि॒ति॑ ।
उ॒ । त्य॑म् । जा॒त॒वे॒द॒स॒मि॒ति॑ जा॒त – वे॒द॒स॒म् । स॒प्त॒ । त्वा॒ । ह॒रि॒तः॑ ।
रथे॑ । चि॒त्रम् । दे॒वा॒ना॒म् । उ॒दि॒ति॑ । अ॒गा॒त् । अ॒नी॒कम् । इति॑ ।
पि॒ण्डा॑न् । प्रे॒ति॑ । य॒च्छ॒ति॑ । चक्षुः॑ । ए॒व । अ॒स्मै॑ । प्रे॒ति॑ । य॒च्छ॒ति॑ ।
यत् । ए॒व । तस्य॑ । तत् ॥ 34 (78)

(वि – ह्य – षावि॑श्शतिश्च) (A8)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.9.1

ध्रुवो॑ ऽसि ध्रुवो॑ ऽह॑ꣳ सजा॒तेषु॑ भूयासं॑ धीर॒श्चेत्ता॑ वसु॒विद् ध्रुवो॑ ऽसि
ध्रुवो॑ ऽह॑ꣳ सजा॒तेषु॑ भूयासमु॒ग्रश्चेत्ता॑ वसु॒विद् ध्रुवो॑ ऽसि ध्रुवो॑ ऽह॑ꣳ
सजा॒तेषु॑ भूयासम॒भिभू॑श्चेत्ता॑ वसु॒विदाम॑न-मस्याम॒नस्य॑ दे॒वा ये
सजा॒ताः कु॒माराः॑ सम॒नस॑स्तान॒हं का॒मये॑ ह॒दा ते मां का॒मय॑न्ताꣳ
ह॒दा तान् म॒ आम॑नसः कृ॒धि स्वा॒हा ऽम॑न-मस्या - [] 35

TS 2.3.9.1 - Padam

ध्रुवः॑ । अ॒सि । ध्रुवः॑ । अ॒हम् । सजा॒तेष्वि॑ति स - जा॒तेषु॑ ।
भूया॒सम् । धीरः॑ । चे॒त्ता॑ ॥ वसु॒विदि॑ति वसु - वि॒त् । ध्रुवः॑ । अ॒सि ।
ध्रुवः॑ । अ॒हम् । सजा॒तेष्वि॑ति स - जा॒तेषु॑ । भूया॒सम् । उ॒ग्रः ।
चे॒त्ता॑ ॥ वसु॒विदि॑ति वसु - वि॒त् । ध्रुवः॑ । अ॒सि । ध्रुवः॑ । अ॒हम् ।
सजा॒तेष्वि॑ति स - जा॒तेषु॑ । भूया॒सम् । अ॒भिभू॑रित्य॒भि - भूः ।
चे॒त्ता॑ ॥ वसु॒विदि॑ति वसु - वि॒त् । आ॒म॒नमि॑त्या - म॒नम् । अ॒सि ।
आ॒म॒नस्ये॑त्या - म॒नस्य॑ । दे॒वाः । ये । सजा॒ता इति॑ स - जा॒ताः ।
कु॒माराः॑ । स॒म॒नस॑ इति॒ स - म॒नसः॑ । तान् । अ॒हम् । का॒मये॑ ।

हृ॒दा । ते । मा॒म् । का॒म॒य॒न्ता॒म् । हृ॒दा । ता॒न् । मे ।

आ॒म॒न॒स॒ इ॒त्या – म॒न॒सः॑ । कृ॒धि । स्वा॒हा॑ ॥

आ॒म॒न॒मि॒त्या – म॒न॒म् । अ॒सि॒ । 35 (50)

TS 2.3.9.2

–म॒न॒स्य॑ दे॒वा याः स्त्रि॒यः स॒म॒न॒स॒स्ता अ॒हं का॒म॒ये हृ॒दा ता मां
का॒म॒य॒न्ता॒ꣳ हृ॒दा ता म॒ आ॒म॒न॒सः कृ॒धि स्वा॒हा वैश्व॑दे॒वीꣳ सा॒ङ्ग्र॑ह॒णीं
निर्व॑पेद् ग्राम॑का॒मो वैश्व॑दे॒वा वै स॒जा॒ता वि॒श्वाने॑व दे॒वान्थ॑स्वेन
भा॒ग॒धे॒येनो॑प धावति॒ त ए॒वास्मै॑ स॒जा॒तान् प्र य॑च्छन्ति॒ ग्राम्ये॑व भवति
सा॒ङ्ग्र॑ह॒णी भवति॑ म॒नो॒ग्र॒हणं॑ वैस॒ङ्ग्र॒हणं॑ म॒न ए॒व

स॒जा॒तानां॑ – [] 36

TS 2.3.9.2 - Padam

आ॒म॒न॒स्ये॒त्या – म॒न॒स्य॑ । दे॒वाः । याः । स्त्रि॒यः । स॒म॒न॒स॒ इति॑

स – म॒न॒सः॑ । ताः । अ॒हम् । का॒म॒ये । हृ॒दा । ताः । मा॒म् ।

का॒म॒य॒न्ता॒म् । हृ॒दा । ताः । मे । आ॒म॒न॒स॒ इत्या – म॒न॒सः॑ ।

कृ॒धि । स्वा॒हा॑ ॥ वैश्व॑दे॒वीमि॑ति॒ वैश्व॑ – दे॒वीम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

सांग्रहणीमिति सां – ग्रहणीम् । निरिति । वपेत् ।

ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । वैश्वदेवा इति वैश्व – देवाः ।

वै । सजाता इति स – जाताः । विश्वान् । एव । देवान् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । ते । एव ।

अस्मै । सजातानिति स-जातान् । प्रेति । यच्छन्ति । ग्रामी । एव ।

भवति । सांग्रहणीति सां – ग्रहणी । भवति । मनोग्रहणमिति

मनः – ग्रहणम् । वै । संग्रहणमिति सं – ग्रहणम् । मनः । एव ।

सजातानामिति स – जातानाम् । 36 (50)

TS 2.3.9.3

गृह्णाति ध्रुवो ऽसि ध्रुवो ऽहं सजातेषु भूयासमिति परिधीन् परि

दधात्याशिषमेवैतामा शास्ते ऽथो एतदेव सर्वं सजातेष्वधि भवति

यस्यैवं विदुष एते परिधयः परिधीयन्त आमनमस्यामनस्य देवा

इति तिस्र आहुतीर् जुहोत्येतावन्तो वै सजाता ये महान्तो ये क्षुल्लका

याः स्त्रियस्तानेवाव रुन्धे () त एनमवरुद्धा उप तिष्ठन्ते ॥ 37

TS 2.3.9.3 - Padam

गृ॒ह्णा॒ति । ध्रु॒वः । अ॒सि॒ । ध्रु॒वः । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॒ति स-जा॒तेषु॑ ।
भू॒या॒सम् । इति॑ । परि॒धी॒निति॑ परि - धीन् । परी॒ति । द॒धा॒ति ।
आ॒शि॒षमि॒त्या॑ - शि॒षम् । ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते । अथो॒ इति॑ ।
ए॒तत् । ए॒व । सर्व॑म् । स॒जा॒तेष्वि॒ति स-जा॒तेषु॑ । अधी॒ति । भ॒वति॑ ।
यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । ए॒ते । परि॒धय॑ इति॑ परि - धयः॑ ।
परि॒धी॒यन्त॑ इति॑ परि - धी॒यन्त॑ । आ॒मन॑मि॒त्या - मन॑म् । अ॒सि॒ ।
आ॒मन॑स्ये॒त्या - मन॑स्य । दे॒वाः । इति॑ । ति॒स्रः ।
आ॒हु॒ती॒रि॒त्या - हु॒तीः । जु॒हो॒ति । ए॒ताव॑न्तः । वै । स॒जा॒ता इति॑
स-जा॒ताः । ये । म॒हान्तः॑ । ये । क्षु॒ल्ल॒काः । याः । स्त्रि॒यः । तान् ।
ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे () । ते । ए॒नम् । अ॒वरु॑द्धा इत्य॑व - रु॒द्धाः ।
उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठन्ते ॥ 37 (55)

(स्वा॒हा ऽम॑न॒मसि॑ - स॒जा॒ता॒नाꣳ - रु॒न्धे - प॒ञ्च च) (A9)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.10.1

यन्न॑व॒मैत् तन्न॑वनी॒तम॑भवद्-यद॑स॒र्पत् तथ् सर्पि॑र॒भवद्-यद॑दि॒ध्रय॑त
तद् घृ॒तम॑भवद॒श्विनोः॑ प्रा॒णो ऽसि॑ तस्य॑ ते द॒त्तां य॑योः प्रा॒णो ऽसि॑
स्वाहे॑न्द्र॒स्य प्रा॒णो ऽसि॑ तस्य॑ ते द॒दातु॑ यस्य॑ प्रा॒णो ऽसि॑ स्वाहा
मि॒त्राव॑रु॒णयोः॑ प्रा॒णो ऽसि॑ तस्य॑ ते द॒त्तां य॑योः प्रा॒णो ऽसि॑ स्वाहा
वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ प्रा॒णो ऽसि॑ - [] 38

TS 2.3.10.1 - Padam

यत् । न॒वम् । ऐत् । तत् । न॒वनी॑त॒मिति॑ न॒व - नी॒तम् । अ॒भवत् ।
यत् । अ॒स॒र्पत् । तत् । सर्पिः॑ । अ॒भवत् । यत् । अ॒दि॒ध्रय॑त । तत् ।
घृ॒तम् । अ॒भवत् । अ॒श्विनोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । अ॒सि । तस्य॑ ।
ते । द॒त्ताम् । य॑योः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि । स्वाहा॑ ।
इन्द्र॑स्य । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । अ॒सि । तस्य॑ । ते । द॒दातु॑ । यस्य॑ ।
प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि । स्वाहा॑ । मि॒त्राव॑रु॒णयोरिति॑
मि॒त्रा - व॑रु॒णयोः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि । तस्य॑ । ते ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

दत्ता॑म् । ययोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि । स्वाहा॑ ।

विश्वे॑षाम् । दे॒वाना॑म् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि । 38 (50)

TS 2.3.10.2

तस्य॑ ते ददतु॑ येषां॑ प्रा॒णो ऽसि॑ स्वाहा॑ घृ॒तस्य॑ धा॒राम॑मृतस्य॑
पन्था॑मिन्द्रेण॑ दत्तां॑ प्रयतां॑ मरु॑द्भिः ।

तत् त्वा॑ विष्णुः॑ पर्य॑पश्यत् तत् त्वेडा॑ गव्यैर॑यत् ॥

पाव॑मानेन॑ त्वा स्तोमे॑न गा॒यत्र॑स्य वर्त॑न्योपा॒शोर्

वीर्ये॑ण दे॒वस्त्वा॑ सवि॒तोथ् सृ॑जतु जी॒वात॑वे जी॒वन॑स्यायै॑

बृह॑द्रथन्त॒रयो॑स्त्वा स्तोमे॑न त्रि॒ष्टुभो॑ वर्त॑न्या शु॒क्रस्य॑ वीर्ये॑ण

दे॒वस्त्वा॑ सवि॒तोथ् – [] 39

TS 2.3.10.2 - Padam

तस्य॑ । ते । ददतु॑ । येषा॑म् । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । अ॒सि । स्वाहा॑ ।

घृ॒तस्य॑ । धा॒राम् । अ॒मृत॑स्य । पन्था॑म् । इन्द्रे॑ण । दत्ता॑म् ।

प्रय॑तामिति॑ प्र – य॒ताम् । मरु॑द्भिरिति॑ मरु॒त् – भिः॑ ॥ तत् । त्वा ।

विष्णुः॑ । परी॑ति । अ॒पश्य॑त् । तत् । त्वा । इडा॑ । गवि॑ । ऐर॑यत् ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

पा॒व॒मा॒ने॒न । त्वा । स्तो॒मे॒न । गा॒य॒त्र॒स्य॑ । वर्त॒न्या ।
उपा॒ञ्शो॒रि॒त्युप॑-अ॒ञ्शोः॑ । वी॒र्ये॑ण । दे॒वः । त्वा । स॒वि॒ता । उ॒दि॒ति॑ ।
सृ॒ज॒तु॑ । जी॒वा॒त॒वे॑ । जी॒व॒न॒स्या॒यै॑ । बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्त॒र॒यो॒रि॒ति॑
बृ॒ह॒त् - र॒थ॒न्त॒र॒योः॑ । त्वा । स्तो॒मे॒न । त्रि॒ष्टु॒भः॑ । वर्त॒न्या । शु॒क्र॒स्य॑ ।
वी॒र्ये॑ण । दे॒वः । त्वा । स॒वि॒ता । उ॒दि॒ति॑ । 39 (50)

TS 2.3.10.3

सृ॒ज॒तु॑ जी॒वा॒त॒वे॑ जी॒व॒न॒स्या॒या॑ अ॒ग्ने॒स्त्वा॑ मा॒त्र॒या॑ ज॒ग॒त्यै॑
वर्त॒न्या ऽऽग्र॑य॒ण॒स्य॑ वी॒र्ये॑ण दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒तो॒थ् सृ॒ज॒तु॑ जी॒वा॒त॒वे॑
जी॒व॒न॒स्या॒या॑ इ॒म॒म॒ग्न॑ आ॒यु॒षे॑ वर्च॑से कृ॒धि॒ प्रि॒यञ् रे॒तो॑
वरु॑ण सोम राजन् ।
मा॒ते॒वा॒स्मा॑ अ॒दि॒ते॒ शर्म॑ यच्छ॒ विश्वे॑ दे॒वा ज॒र॒द॒ष्टि॒र्यथा॑ ऽस॒त् ॥
अ॒ग्नि॒रा॒यु॒ष्मान्थ् स॑ व॒न॒स्प॒ति॒भि॒रा॒यु॒ष्मान् तेन॑ त्वा ऽऽयु॒षा ऽऽयु॒ष्मन्तं॑
क॒रो॒मि॒ सोम॑ आ॒यु॒ष्मान्थ् () स॑ ओष॒धी॒भिर् य॒ज्ञ आ॒यु॒ष्मान्थ्
स दक्षि॑णाभिर् ब्र॒ह्मा॒ऽऽयु॒ष्मत् तद्-ब्रा॒ह्म॒णै॒रा॒यु॒ष्मद् दे॒वा आ॒यु॒ष्मन्त॒स्ते॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ॐ॒तेन॑ पि॒तर॑ आ॒युष्म॑न्तस्ते॒ स्व॒धया॑ ऽ॒युष्म॑न्तस्तेन॒ त्वा॑ ऽ॒युषा॑
ॐ॒युष्म॑न्तं॒ करो॑मि ॥ 40

TS 2.3.10.3 - Padam

सृ॒जतु॑ । जी॒वा॒तवे॑ । जी॒व॒न॒स्यायै॑ ॥ अ॒ग्नेः॑ । त्वा॑ । मा॒त्रया॑ । जग॑त्यै ।
वर्त॑न्या । आ॒ग्र॒य॒णस्य॑ । वी॒र्ये॑ण । दे॒वः॑ । त्वा॑ । स॒वि॒ता । उ॒दि॒ति ।
सृ॒जतु॑ । जी॒वा॒तवे॑ । जी॒व॒न॒स्यायै॑ ॥ इ॒मम् । अ॒ग्ने । आ॒यु॒षे ।
वर्च॑से । कृ॒धि । प्रि॒यम् । रे॒तः॑ । व॒रु॒ण । सो॒म । रा॒ज॒न् ॥ मा॒ता ।
इ॒व । अ॒स्मै । अ॒दि॒ते । श॒र्म । य॒च्छ । वि॒श्वे॑ ॥ दे॒वाः ।
ज॒रद॑ष्टि॒रिति॑ ज॒रत् – अ॒ष्टिः॑ ॥ य॒था॑ ॥ अ॒सत् ॥ अ॒ग्निः॑ । आ॒यु॒ष्मान् ।
सः॑ । व॒न॒स्प॒ति॒भि॒रिति॑ व॒न॒स्प॒ति॒भिः॑ । आ॒यु॒ष्मान् । ते॒न॑ । त्वा॑ ।
आ॒यु॒षा । आ॒यु॒ष्म॑न्तम् । करो॑मि । सो॒मः॑ । आ॒यु॒ष्मान् () । सः॑ ।
ओ॒ष॒धी॒भि॒रित्यो॑ष॒धि – भिः॑ । य॒ज्ञः॑ । आ॒यु॒ष्मान् । सः॑ । दक्षि॑णाभिः ।
ब्र॒ह्म । आ॒यु॒ष्म॑त् । तत् । ब्रा॒ह्म॒णैः॑ । आ॒यु॒ष्म॑त् । दे॒वाः॑ । आ॒यु॒ष्म॑न्तः ।
ते॑ । अ॒मृ॒तेन॑ । पि॒तरः॑ । आ॒यु॒ष्म॑न्तः । ते॑ । स्व॒धये॑ति॒ स्व – धया॑ ॥
आ॒यु॒ष्म॑न्तः । ते॒न॑ । त्वा॑ । आ॒यु॒षा । आ॒यु॒ष्म॑न्तम् । करो॑मि ॥ 40 (75)

(विश्वेषां देवानां प्राणोऽसि – त्रिष्टुभो वर्तन्या शुक्रस्य वीर्येण
देवस्त्वा सवितोथ – सोम आयुष्मान् – पञ्चविंशतिश्च) (A10)

TS 2.3.11.1

अग्निं वा एतस्य शरीरं गच्छति सोमं रसो वरुण एनं वरुणपाशेन
गृह्णाति सरस्वतीं वागग्नाविष्णू आत्मा यस्य ज्योगामयति यो
ज्योगामयावी स्याद्-यो वा कामयेत सर्वमायुरियामिति तस्मा
एतामिष्टिं निर्वपेदाग्नेय – मष्टाकपालं सौम्यं चरुं वारुणं
दशकपालं सारस्वतं चरुमागनावैष्णव – मेकादशकपाल – मग्नेरेवास्य
शरीरं निष्क्रीणाति सोमाद्-रसं – [] 41

TS 2.3.11.1 - Padam

अग्निम् । वै । एतस्य । शरीरम् । गच्छति । सोमम् । रसः ।
वरुणः । एनम् । वरुणपाशेनेति वरुण – पाशेन । गृह्णाति ।
सरस्वतीम् । वाक् । अग्नाविष्णू इत्यग्ना – विष्णू । आत्मा । यस्य ।
ज्योक् । आमयति । यः । ज्योगामयावीति ज्योक् – आमयावी ।
स्यात् । यः । वा । कामयेत । सर्वम् । आयुः । इयाम् । इति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

तस्मै॑ । ए॒ताम् । इ॒ष्टिम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । आ॒ग्ने॒यम् ।

अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒लम् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् । वा॒रु॒णम् ।

द॒शक॑पा॒लमि॒ति द॒श – क॒पा॒लम् । सा॒र॒स्व॒तम् । च॒रुम् ।

आ॒ग्ना॒वैष्ण॑वमि॒त्याग्ना॑ – वैष्ण॑वम् ।

एका॑द॒शक॑पा॒लमि॒त्येका॑द॒श – क॒पा॒लम् । अ॒ग्नेः । ए॒व । अ॒स्य ।

शरी॑रम् । नि॒ष्क्री॑णातीति॑ निः – क्री॑णाति॑ । सो॒मात् । र॒सम् । 41 (50)

TS 2.3.11.2

वा॒रु॒णे॒नै॒वैनं॑ वा॒रु॒णपा॑शा॒न् मुञ्च॑ति सा॒र॒स्व॒तेन॑ वा॒चं द॑धात्य॒ग्निः

सर्वा॑ दे॒वता॑ वि॒ष्णुर्य॑ज्ञो दे॒वता॑भिश्चै॒वैनं॑ य॒ज्ञेन॑ च भिष॑ज्यत्यु॒त

यदी॑तासुर् भव॑ति जी॒वत्ये॑व यन्न॒वमै॑त् तन्न॒वनी॑तम॒भव॑दित्याज्य॒-

मवे॑क्षते॒रूप॑मे॒वा॒स्यै॒-त॒न्महि॑मानं॒ व्या॑च॒ष्टे ऽश्वि॑नौः प्रा॒णोऽसी॑त्याहा॒श्विनौ॑

वै दे॒वानां॑ – [] 42

TS 2.3.11.2 - Padam

वा॒रु॒णे॒न । ए॒व । ए॒नम् । वा॒रु॒णपा॑शा॒दिति॑ वरु॒ण – पा॑शात् ।

मुञ्च॑ति । सा॒र॒स्व॒तेन॑ । वा॒चम् । द॑धाति॑ । अ॒ग्निः । सर्वाः॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

दे॒वताः॑ । वि॒ष्णुः॑ । य॒ज्ञः॑ । दे॒वता॑भिः । च॒ । ए॒व । ए॒नम् । य॒ज्ञेन॑ ।
च॒ । भि॒षज्य॑ति । उ॒त । य॒दि । इ॒तासु॑रिती॒त – अ॒सुः॑ । भ॒वति॑ ।
जी॒वति॑ । ए॒व । यत् । न॒वम् । ऐ॒त् । तत् । न॒वनी॑तमि॒ति न॒व-नी॑तम् ।
अ॒भव॑त् । इ॒ति । आ॒ज्यम्॑ । अ॒वेति॑ । ई॒क्षते॑ । रू॒पम् । ए॒व । अ॒स्य ।
ए॒तत् । म॒हिमा॑नम् । व्या॒चष्ट॑ इति वि-आ॒चष्टे॑ । अ॒श्विनोः॑ ।
प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि । इति॑ । आ॒ह । अ॒श्विनौ॑ । वै ।
दे॒वाना॑म् । 42 (50)

TS 2.3.11.3

भि॒षजौ॑ ता॒भ्यामे॒वास्मै॑ भे॒षजं॑ क॒रोतीन्द्र॑स्य प्रा॒णो ऽसी॑त्याहेन्द्रि॒य-
मे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धाति॑ मि॒त्राव॑रुणयोः प्रा॒णो ऽसी॑त्याह प्रा॒णापा॑ना-
वे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धाति॑ वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ प्रा॒णो ऽसी॑त्याह
वी॒र्यमे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धाति॑ घृ॒तस्य॑ धा॒राम॑मृ॒तस्य॑ प॒न्थामि॑त्याह
यथा॑य॒जुरे॒वैतत्॑ पा॒वमा॑नेन॒ त्वा स्तो॑मे॒नेत्या॑ – [] 43

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.11.3 - Padam

भि॒षजौ॑ । ता॒भ्याम्॑ । ए॒व । अ॒स्मै॑ । भे॒षज॑म् । क॒रोति॑ । इन्द्र॑स्य ।
प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॑यम् । ए॒व ।
अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । मि॒त्रावरु॑णयो॒रिति॑ मि॒त्रा – वरु॑णयोः ।
प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णापा॑नाविति॑
प्रा॒ण – अपा॑नौ । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । विश्वे॑षाम् ।
दे॒वाना॑म् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । वी॒र्य॑म् ।
ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । घृ॒तस्य॑ । धा॒राम् । अ॒मृत॑स्य ।
पन्था॑म् । इति॑ । आ॒ह । यथा॑यजु॒रिति॑ यथा – यजुः॑ ।
ए॒व । ए॒तत् । पा॒वमा॑नेन॑ । त्वा॒ । स्तो॑मे॒न । इति॑ । 43 (50)

TS 2.3.11.4

–ह प्रा॒णमे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धाति॑ बृ॒हद् रथ॑न्त॒रयो॑स्त्वा स्तो॑मे॒नेत्या॒हौज॑
ए॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धात्य॑ग्नेस्त्वा मा॒त्रये॑त्या॒हाऽऽत्मा॑न॒–मे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑
द॒धात्यृ॑त्विजः॒ पर्या॑हु॒र्यावि॑न्त ए॒वर्त्वि॑जस्त ए॒नं भि॑षज्यन्ति ब्र॒ह्म॒णो

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ह॒स्त॒म॒न्वा॒र॒भ्य॒ पर्या॑हु॒रेक॒धै॒व॒ यज॑मा॒न॒ आयु॑र्द॒धति॒ यदे॒व

तस्य॒ तद्धि॑र॒ण्याद् – [] 44

TS 2.3.11.4 - Padam

आ॒ह । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र – अ॒नम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ ।
बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्त॒रयो॑रि॒ति॒ बृ॒ह॒त्-र॒थ॒न्त॒रयोः॑ । त्वा । स्तो॒मेन॑ । इति॑ । आ॒ह ।
ओजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । अ॒ग्नेः । त्वा । मा॒त्रया॑ ।
इति॑ । आ॒ह । आ॒त्मान॑म् । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ ।
ऋ॒त्विजः॑ । प॒रीति॑ । आ॒हुः । या॒वन्तः॑ । ए॒व । ऋ॒त्विजः॑ । ते । ए॒नम् ।
भि॒ष॒ज्यन्ति॑ । ब्र॒ह्म॒णः । ह॒स्तम् । अ॒न्वा॒र॒भ्येत्य॑नु – आ॒र॒भ्य ।
प॒रीति॑ । आ॒हुः । ए॒क॒धेत्ये॑क – धा । ए॒व । यज॑मा॒ने । आयुः॑ ।
द॒धति॑ । यत् । ए॒व । तस्य॑ । तत् । हि॒र॒ण्यात् । 44 (50)

TS 2.3.11.5

घृ॒तं नि॒ष्पि॒ब॒त्यायु॑र्वै॒ घृ॒त॒म॒मृ॒तं॑ हिर॒ण्य-म॒मृ॒तादे॒वाऽऽयु॑र्नि॒ष्पि॒ब॒ति॑
श॒त॒मा॒नं भ॑वति॒ श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य॒ आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये
प्र॒ति तिष्ठ॑त्यथो॒ खलु॑ या॒वतीः॑ समा॒ ए॒ष्यन् म॑न्येत॒ ताव॑न्मा॒नं स्या॑त्

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

समृद्ध्य॑ आ॒म॒ग्न॒ आयु॑षे॒ वर्च॑से॒ कृ॒धी॒त्या॒हाऽऽयु॑रे॒वास्मि॑न् वर्चो॑
दधा॑ति॒ विश्वे॑ दे॒वा ज॑रद॒ष्टिर्य॑था॒ ऽस॒दित्या॑ () –ह॒ ज॑रद॒ष्टिमे॒वैनं॑
करो॑त्य॒ग्नि-रा॑युष्मा॒निति॑ ह॒स्तं गृ॑ह्णात्ये॒ते वै दे॒वा आ॑युष्मन्त॒स्त
ए॒वास्मि॑न्नायु॒र्दध॑ति॒ सर्व॑मायु॒रेति॑ ॥ 45

TS 2.3.11.5 - Padam

घृ॒तम् । नि॒रिति॑ । पि॒ब॒ति । आ॒युः । वै । घृ॒तम् । अ॒मृत॑म् ।
हि॒र॒ण्यम् । अ॒मृता॑त् । ए॒व । आ॒युः । नि॒रिति॑ । पि॒ब॒ति ।
श॒त॒मा॒न॒मिति॑ श॒त – मा॒नम् । भ॒व॒ति । श॒ता॒यु॒रिति॑ श॒त – आ॒युः ।
पु॒रुषः॑ । श॒ते॒न्द्रि॒य इति॑ श॒त – इ॒न्द्रि॒यः । आ॒युषि॑ । ए॒व । इ॒न्द्रि॒ये ।
प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठ॒ति । अथो॑ इति॑ । ख॒लु । या॒व॒तीः । स॒माः । ए॒ष्यन् ।
म॒न्ये॒त । ता॒व॒न्मा॒न॒मिति॑ ता॒वत् – मा॒नम् । स्या॒त् । स॒मृद्ध्य॑ इति॑
स॒म् – ऋ॒द्ध्यै । इ॒मम् । अ॒ग्ने । आ॒युषे॑ । वर्च॑से । कृ॒धि । इति॑ ।
आ॒ह । आ॒युः । ए॒व । अ॒स्मिन् । वर्चः॑ । दधा॑ति॒ विश्वे॑ । दे॒वाः ।
ज॑रद॒ष्टि॒रिति॑ ज॒रत् – अ॒ष्टिः । यथा॑ । अ॒सत् । इति॑ () । आ॒ह ।
ज॑रद॒ष्टि॒मिति॑ ज॒रत् – अ॒ष्टिम् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रो॒ति । अ॒ग्निः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आयुष्मान् । इति । हस्तम् । गृह्णाति । एते । वै । देवाः ।
आयुष्मन्तः । ते । एव । अस्मिन् । आयुः । दधति । सर्वम् ।
आयुः । एति ॥ 45 (72) (रसं – देवानाञ्च-स्तोमेनेति-हिरण्या-
दसदिति-द्वाविंशतिश्च) (A11)

TS 2.3.12.1

प्रजापतिर् वरुणायाश्च-मनयथ् स स्वां देवतामाच्छथ् स पर्यदीर्यत
स एतं वारुणं चतुष्कपालमपश्यत् तं निरवपत् ततो वै स
वरुणपाशादमुच्यत वरुणो वा एतं गृह्णाति यो ऽश्वं प्रतिगृह्णाति
यावतो ऽश्वान् प्रतिगृह्णीयात् तावतो वारुणान् चतुष्कपालान् निर्वपेद्-
वरुणमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं

वरुणपाशान् मुञ्चति – [] 46

TS 2.3.12.1 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वरुणाय । अश्वम् । अनयत् । सः ।
स्वाम् । देवताम् । आच्छत् । सः । परीति । अदीर्यत । सः । एतम् ।
वारुणम् । चतुष्कपालमिति चतुः – कपालम् । अपश्यत् ।

तम् । निरिति । अवपत् । ततः । वै । सः । वरुणपाशादिति
वरुण – पाशात् । अमुच्यत । वरुणः । वै । एतम् । गृह्णाति । यः ।
अश्वम् । प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । यावतः । अश्वान् ।
प्रतिगृह्णीयादिति प्रति – गृह्णीयात् । तावतः । वारुणान् ।
चतुष्कपालानिति चतुः – कपालान् । निरिति । वपेत् ।
वरुणम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति ।
धावति । सः । एव । एनम् । वरुणपाशादिति वरुण – पाशात् ।

मुञ्चति । 46 (50)

TS 2.3.12.2

चतुष्कपाला भवन्ति चतुष्पाद्ध्यश्वः समृद्ध्यै एकमतिरिक्तं
निर्वपेद्-यमेव प्रतिग्राही भवति यं वा नाद्ध्येति तस्मादेव
वरुणपाशान् मुच्यते यद्यपरं प्रतिग्राही स्यात् सौर्यमेककपालमनु
निर्वपे-दमुमेवाऽऽदित्यमुच्चारं कुरुते ऽपो ऽवभृथमवैत्यप्सु वै
वरुणः साक्षादेव वरुणमव यजते ऽपोनप्त्रीयं चरुं () पुनरेत्य

निर्व॑पेद॒प्सु॒योनि॑र्वा अ॒श्वः॒ स्वा॒मे॒वैनँ॑योनिं॒ गम॑यति॒ स

ए॒नञ्॑ शान्त॒ उप॑ तिष्ठते ॥ 47

TS 2.3.12.2 - Padam

चतु॑ष्क॒पाला॑ इति॒ चतुः॑ – क॒पा॒लाः॒ । भ॒व॒न्ति॒ । चतु॑ष्पादिति॒

चतुः॑ – पा॒त् । हि॒ । अ॒श्वः॒ । स॒मृ॒द्ध्य॑ इति॒ सं – ऋ॒द्ध्यै॒ ।

ए॒क॒म् । अति॑रिक्त॒मित्य॑ति – रि॒क्त॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । य॒म् । ए॒व ।

प्र॒ति॒ग्रा॒ही॒ति॒ प्र॒ति – ग्रा॒ही॒ । भ॒व॒ति॒ । य॒म् । वा॒ । न॒ ।

अ॒द्ध्ये॑तीत्य॒धि – ए॒ति॒ । तस्मा॑त् । ए॒व । व॒रु॒ण॒पा॒शा॒दि॒ति॒

व॒रु॒ण – पा॒शा॒त् । मु॒च्य॒ते॒ । य॒दि॒ । अ॒प॒र॒म् । प्र॒ति॒ग्रा॒ही॒ति॒

प्र॒ति – ग्रा॒ही॒ । स्या॑त् । सौ॒र्य॒म् । ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क – क॒पा॒ल॒म् ।

अ॒नु॒ । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । अ॒मु॒म् । ए॒व । आ॒दि॒त्य॒म् ।

उ॒च्चा॒र॒मि॒त्यु॒त् – चा॒र॒म् । कु॒रु॒ते॒ । अ॒पः॒ ।

अ॒व॒भृ॒थ॒मि॒त्य॒व – भृ॒थ॒म् । अ॒वे॒ति॒ । ए॒ति॒ । अ॒प्सि॒स्व॒त्य॒प् – सु॒ । वै॒ ।

व॒रु॒णः॒ । सा॒क्षा॒दि॒ति॒ स – अ॒क्षा॒त् । ए॒व । व॒रु॒ण॒म् । अ॒वे॒ति॒ । य॒ज॒ते॒ ।

अ॒पो॒न॒प्त्री॒य॒मि॒त्य॒पः – न॒प्त्री॒य॒म् । च॒रु॒म् () । पु॒नः॒ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒त्येत्या॑ – इ॒त्य । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । अ॒प्सुयो॑नि॒रित्य॑प्सु – यो॒निः ।

वै । अ॒श्वः । स्वा॒म् । ए॒व । ए॒नम् । यो॒निम् । ग॒मय॑ति । सः ।

ए॒नम् । शान्तः॑ । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठते॑ ॥ 47 (67)

(मु॒ञ्चति॑ – च॒रुꣳ – स॒प्तद॑श च) (A12)

TS 2.3.13.1

या॑ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ य॒तव्या॑ त॒नूस्त॑ये – म॒मꣳह॑सो मु॒ञ्चतं॑ या॒
वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ स॒हस्या॑ र॒क्षस्या॑ ते॒जस्या॑ त॒नूस्त॑ये – म॒मꣳह॑सो
मु॒ञ्चतं॑ या॒ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑व॒ग्नौ स्राम॑स्तं वा॒मेते॑ना॒व य॒जे यो
वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ द्वि॒पाथ्सु॑ प॒शुषु॑ च॒तुष्पा॑थ्सु गो॒ष्ठे गृ॒हेष्व॑फ॒स्वोष॑धीषु
व॒नस्प॑तिषु स्राम॑स्तं वा॒मेते॑ना॒व य॒ज इन्द्रो॑ वा ए॒तस्ये॑ – [] 48

TS 2.3.13.1 - Padam

या । वा॒म् । इन्द्रा॑व॒रुणे॑तीन्द्रा॑ – व॒रुणा॑ । य॒तव्या॑ । त॒नूः ।

तया॑ । इ॒मम् । अꣳह॑सः । मु॒ञ्चत॑म् । या । वा॒म् ।

इन्द्रा॑व॒रुणे॑तीन्द्रा॑ – व॒रुणा॑ । स॒हस्या॑ । र॒क्षस्या॑ । ते॒जस्या॑ ।

त॒नूः । तया॑ । इ॒मम् । अꣳह॑सः । मु॒ञ्चत॑म् । यः । वा॒म् ।

इन्द्रावरुणावितीन्द्रा – वरुणौ । अग्नौ । सामः । तम् ।

वाम् । एतेन । अवेति । यजे । यः । वाम् ।

इन्द्रावरुणेतीन्द्रा – वरुणा । द्विपाथिस्विति द्विपात् – सु । पशुषु ।

चतुष्पाथिस्विति चतुष्पात् – सु । गोष्ठ इति गो- स्थे । गृहेषु ।

अप्तिस्वत्यप् – सु । ओषधीषु । वनस्पतिषु । सामः । तम् । वाम् ।

एतेन । अवेति । यजे । इन्द्रः । वै । एतस्य । 48 (50)

TS 2.3.13.2

–न्द्रियेणाप क्रामति वरुण एनं वरुणपाशेन गृह्णाति यः पाप्मना

गृहीतो भवति यः पाप्मना गृहीतः स्यात् तस्मा एतामैन्द्रावरुणीं

पयस्यां निर्वपेदिन्द्र एवास्मिन्निन्द्रियं दधाति वरुण एनं

वरुणपाशान्–मुञ्चति पयस्या भवति पयो हि वा

एतस्मादपक्रामत्यथैष पाप्मना गृहीतो यत् पयस्या भवति पय

एवास्मिन् तया दधाति पयस्यायां – [] 49

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.13.2 - Padam

इन्द्रियेण॑ । अपेति॑ । क्रामति॑ । वरुणः॑ । ए॒नम् ।
वरुणपाशेनेति॑ वरुण – पाशेन॑ । गृह्णाति॑ । यः । पाप्मना॑ ॥
गृहीतः॑ । भवति॑ । यः । पाप्मना॑ ॥ गृहीतः॑ । स्यात् । तस्मै॑ ॥ ए॒ताम् ।
ऐन्द्रावरुणीमित्यैन्द्रा॑ – वरुणीम् । पयस्याम् । निरिति॑ । व॒पेत् ।
इन्द्रः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । इन्द्रियम् । दधाति॑ । वरुणः॑ । ए॒नम् ।
वरुणपाशादिति॑ वरुण – पाशात् । मुञ्चति॑ । पयस्या॑ ॥
भवति॑ । पयः॑ । हि । वै । ए॒तस्मात् । अपक्रामतीत्यप – क्रामति॑ ।
अथ॑ । ए॒षः । पाप्मना॑ ॥ गृहीतः॑ । यत् । पयस्या॑ ॥ भवति॑ ।
पयः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । तया॑ । दधाति॑ । पयस्यायाम् । 49 (50)

TS 2.3.13.3

पुरोडाशमव॑ दधात्यात्मन्वन्तमेवैनं॑ करोत्यथो॑ आयतनवन्तमेव
चतुर्द्धा॑ व्यूहति॑ दिक्ष्वेव॑ प्रति॑ तिष्ठति॑ पुनः॑ समूहति॑ दिग्भ्य॑ ए॒वास्मै॑
भेषजं॑ करोति॑ समूह्याव॑ द्यति॑ यथा ऽऽविद्धं॑ निष्कृ॒न्तति॑ तादृगेव॑ तद्-
यो॑ वामिन्द्रावरुणावग्नौ॑ सामस्तं॑ वामेतेनाव॑ यज॒ इत्याह॑ दुरिष्ट्या॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒वैनं॑ पा॒ति () यो॑ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ द्वि॒पाथ्सु॑ प॒शुषु॑ स्ना॒मस्तं॑ वा॒ मे
ते॒नाव॑ यज॒ इत्या॑है॒तावती॑र्वा आप॒ ओष॑धयो वनस्प॒तयः॑ प्र॒जाः प॒शव॑
उपजी॒वनीया॑स्ता ए॒वास्मै॑ वरुणपा॒शान्-मुञ्च॑ति ॥ 50

TS 2.3.13.3 - Padam

पु॒रोडा॑शम् । अ॒वेति॑ । द॒धाति॑ । आ॒त्मन्व॑न्त॒मित्या॑त्मन् - व॒न्तम् ।
ए॒व । ए॒नम् । क॒रोति॑ । अथो॒ इति॑ ।
आ॒यत॑नव॒न्तमित्या॑यत॒न - व॒न्तम् । ए॒व । च॒तुर्द॑धेति॒ चतुः॑ - धा ।
वी॒ति । ऊ॒हति॑ । दि॒क्षु । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । पु॒नः । स॒मिति॑ ।
ऊ॒हति॑ । दि॒ग्भ्य इति॑ दिक् - भ्यः । ए॒व । अ॒स्मै । भे॒षज॑म् ।
क॒रोति॑ । स॒मूह्येति॑ सं - ऊ॒ह्य । अ॒वेति॑ । द्य॒ति । यथा॑ ।
आ॒विद्ध॑मित्या - वि॒द्धम् । नि॒ष्कृ॑न्त॒तीति॑ निः - कृ॒न्तति॑ । ता॒दृक् ।
ए॒व । तत् । यः । वा॒म् । इन्द्रा॑व॒रुणा॑वि॒तीन्द्रा॑ - व॒रुणौ॑ । अ॒ग्नौ ।
स्ना॒मः । तम् । वा॒म् । ए॒तेन॑ । अ॒वेति॑ । य॒जे । इति॑ । आ॒ह ।
दु॒रिष्ट्या॑ इति॒ दुः - इ॒ष्ट्याः । ए॒व । ए॒नम् । पा॒ति () । यः । वा॒म् ।
इन्द्रा॑व॒रुणे॒तीन्द्रा॑ - व॒रुणा॑ । द्वि॒पाथि॑स्वति॒ द्विपा॑त् - सु । प॒शुषु॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

स्रामः । तम् । वाम् । एतेन । अवेति । यजे । इति । आह ।
एतावतीः । वै । आपः । ओषधयः । वनस्पतयः । प्रजा इति
प्र – जाः । पशवः । उपजीवनीया इत्युप – जीवनीयाः । ताः ।
एव । अस्मै । वरुणपाशादिति वरुण – पाशात् । मुञ्चति ॥ 50 (76)
(एतस्य – पयस्यायां – पाति – षड्विंशतिश्च) (A13)

TS 2.3.14.1

स प्रत्नवन्निकाव्ये न्द्रं वो विश्वतस्परीन्द्रं नरः ॥
त्वं नः सोम विश्वतो रक्षा राजन्नघायतः ।
न रिष्येत् त्वावतः सखा ॥
या ते धामानि दिवि या पृथिव्यां या पर्वतेष्वोषधीष्वप्सु ॥
तेभिर्नो विश्वैः सुमना अहेडन् राजन्थ-सोम प्रति हव्या गृभाय ॥
अग्नीषोमा सर्वेदसा सहूती वनतं गिरः ।
सं देवत्रा बभूवथुः ॥

युव – [] 51

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.14.1 - Padam

सः । प्र॒ल॒व॒दि॒ति॒ प्र॒ल – व॒त् । नी॒ति॒ । का॒व्या॑ ॥ इ॒न्द्र॒म् । वः ।
वि॒श्व॒तः । पे॒री॒ति॒ । इ॒न्द्र॒म् । न॒रः ॥ त्व॒म् । नः । सो॒म॒ । वि॒श्व॒तः ।
र॒क्ष । रा॒ज॒न् । अ॒घा॒य॒त॒ इत्य॑घ – य॒तः ॥ न । रि॒ष्ये॒त् । त्वा॒व॒त॒ इति॑
त्व – व॒तः । स॒खा ॥ या । ते । धा॒मा॒नि । दि॒वि । या । पृ॒थि॒व्या॒म् ।
या । प॒र्व॒तेषु॑ । ओष॑धीषु । अ॒प्सि॒त्यप् – सु ॥ ते॒भिः । नः ।
वि॒श्वैः ॥ सु॒म॒ना इति॑ सु॒-म॒नाः । अ॒हे॒ड॒न् । रा॒ज॒न् । सो॒म॒ ।
प्र॒ती॒ति॒ । ह॒व्या । गृ॒भा॒य ॥ अ॒ग्नी॒षो॒मे॒त्य॒ग्नी – सो॒मा । स॒वे॒द॒से॒ति॒
स – वे॒द॒सा । स॒हू॒ती इति॑ स – हू॒ती । व॒न॒त॒म् । गि॒रः ॥ स॒मि॒ति॒ ।
दे॒व॒त्रे॒ति॒ दे॒व – त्रा । ब॒भू॒व॒थुः ॥ यु॒व॒म् । 51 (50)

TS 2.3.14.2

–मे॒ता॒नि॒ दि॒वि रो॑च॒ना॒न्य॒ग्नि॒श्च सो॒म॒ स॒क्र॒तू अ॒ध॒त्तं ॥
यु॒व॒ꣳ सि॒न्धूꣳ-र॒भि॒श॒स्ते-र॒व॒द्या॒द॒ग्नी॒षो॒मा-व॒मु॒ञ्च॒तं गृ॒भी॒ता॒न् ॥
अ॒ग्नी॒षो॒मा॒वि॒मꣳ सु॒ मे॒ शृ॒णु॒तं वृ॑ष॒णा ह॒वं ॥
प्र॒ति सू॒क्ता॒नि ह॒र्य॒तं भ॑व॒तं दा॒शु॒षे म॑यः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आ ऽन्यं दिवो मातरिश्वा जभारामथ्नादन्यं परि श्येनो अद्रेः ।

अग्नीषोमा ब्रह्मणा वावृधानोरुं यज्ञाय चक्रथुरु लोकं ॥

अग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य वीतम् - [] 52

TS 2.3.14.2 - Padam

ए॒तानि॑ । दि॒वि । रो॒च॒नानि॑ । अ॒ग्निः । च । सो॒म ।

स॒क्र॒तू इति॑ स - क्र॒तू । अध॒त्तम् ॥ यु॒वम् । सि॒न्धून् ।

अ॒भि॒श॒स्तेरि॒त्यभि॑ - श॒स्तेः । अव॒द्यात् ।

अ॒ग्नी॒षो॒मावि॒त्यग्नी॑ - सो॒मौ । अ॒मुञ्च॑तम् । गृ॒भी॒तान् ॥

अ॒ग्नी॒षो॒मावि॒त्यग्नी॑ - सो॒मौ । इ॒मम् । स्वि॒ति । मे । शृ॒णु॒तम् ।

वृ॒ष॒णा । ह॒वम् । प्र॒ती॒ति ॥ सू॒क्ता॒नीति॑ सु - उ॒क्ता॒नि । ह॒र्य॑तम् ।

भ॒व॒तम् । दा॒शु॒षे । म॒यः ॥ ए॒ति । अ॒न्यम् । दि॒वः । मा॒त॒रि॒श्वा ।

ज॒भा॒र । अ॒म॒थ्ना॒त् । अ॒न्यम् । प॒री॒ति । श्ये॒नः । अ॒द्रेः ॥

अ॒ग्नी॒षो॒मे॒त्यग्नी॑ - सो॒मा । ब्र॒ह्म॒णा । वा॒वृ॒धा॒ना । उ॒रुम् । य॒ज्ञाय॑ ।

च॒क्र॒थुः । उ । लो॒कम् ॥ अ॒ग्नी॒षो॒मे॒त्यग्नी॑ - सो॒मा । ह॒वि॒षः ।

प्र॒स्थि॒त॒स्येति॑ प्र - स्थि॒त॒स्य । वी॒तम् । 52 (50)

TS 2.3.14.3

हर्य॑तं वृ॒षणा जु॒षेथां॑ ॥

सु॒शर्मा॑णा स्वव॒सा हि भू॒तम॑था ध॒त्तं य॑ज॒माना॒य शं योः॑ ॥

आ प्या॑यस्व सं ते ॥

ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑ति॒ हवाम॑हे क॒विं क॒वीना॑-मु॒पम॑श्रवस्तमं ।

ज्ये॒ष्ठरा॑जं ब्र॒ह्मणां॑ ब्र॒ह्मण॑स्पत आ नः शृ॒ण्वन्नू॑तिभिः सीद सा॒दनं॑ ।

स इज्ज॑नेन स वि॒शा स ज॑न्मना स पु॒त्रैर्वा॑जं भ॒रते॑ ध॒ना नृ॑भिः ।

दे॒वानां॑ यः पि॒तर॑मा॒विवा॑सति - [] 53

TS 2.3.14.3 - Padam

हर्य॑तम् । वृ॒षणा । जु॒षेथा॑म् ॥ सु॒शर्मा॑णेति सु - शर्मा॑णा ।

स्वव॒सेति॑ सु - अव॒सा । हि । भू॒तम् । अथ॑ । ध॒त्तम् । य॑ज॒माना॒य ।

शम् । योः॑ ॥ ए॒ति । प्या॑यस्व । स॒मिति॑ । ते ॥ ग॒णाना॑म् । त्वा ।

ग॒णप॑तिमिति ग॒ण - प॒तिम् । ह॒वाम॑हे । क॒विम् । क॒वीना॑म् ।

उ॒पम॑श्रवस्तममित्यु॒पम॑श्रवः-तमम् ॥ ज्ये॒ष्ठरा॑जमिति ज्येष्ठ-राजम् ॥

ब्र॒ह्मणा॑म् । ब्र॒ह्मणः॑ । प॒ते । ए॒ति । नः॑ । शृ॒ण्वन् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ऊ॒तिभि॒रित्यू॒ति – भिः॒ । सी॒द । सा॒दनम् ॥ सः॒ । इत् । ज॒नेन॑ ।
सः॒ । वि॒शा । सः॒ । ज॒न्मना॑ । सः॒ । पु॒त्रैः । वा॒जम् । भ॒रते॑ । ध॒ना ।
नृ॒भि॒रिति॑ नृ – भिः॒ ॥ दे॒वाना॑म् । यः॒ । पि॒तरम्॑ ।
आ॒वि॒वा॒स॒तीत्या॑ – वि॒वा॒स॒ति । 53 (50)

TS 2.3.14.4

श्र॒द्धा॒म॒ना ह॒विषा॑ ब्र॒ह्म॒णस्प॑तिं ॥
स सु॒ष्टुभा॑ स ऋ॒क्व॒ता ग॒णेन॑ व॒ल् रु॒रोज॑ फ॒लिग॑ र॒वेण॑ ।
बृ॒हस्प॑ति-रु॒स्रिया॑ ह॒व्यसू॑दः क॒निक्र॑दद्-वा॒व॒श॒ती-रु॒दाज॑त् ॥
म॒रुतो॑ य॒द्ध वो॑ दि॒वो या॑ वः श॒र्म ॥
अ॒र्य॒मा ऽऽ या॑ति वृ॒षभ॑-स्तु॒विष्मा॑न् दा॒ता व॒सूनां॑ पु॒रुहू॑तो अ॒र्हन् ।
स॒ह॒स्राक्षो॑ गो॒त्रभि॑द्-व॒ज्रबा॑हु॒रस्मा॑सु दे॒वो द्र॑वि॒णं द॑धातु ॥
ये ते॑ ऽर्य॒मन् ब॒हवो॑ दे॒वया॑नाः प॒न्थानो॑ – [] 54

TS 2.3.14.4 - Padam

श्र॒द्धा॒म॒ना इति॑ श्र॒द्धा – म॒नाः । ह॒विषा॑ । ब्र॒ह्म॒णः । प॒तिम् ॥ सः॒ ।
सु॒ष्टुभे॑ति सु – स्तु॒भा । सः॒ । ऋ॒क्व॒ता । ग॒णेन॑ । व॒ल् । रु॒रोज॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

फ॒लि॒ग॒म् । र॒वे॒ण ॥ बृ॒ह॒स्प॒तिः । उ॒स्रि॒याः । ह॒व्य॒सू॒द इति॑
ह॒व्य – सू॒दः । क॒नि॒क्र॒दत् । वा॒व॒श॒तीः । उ॒दि॒ति । आ॒ज॒त् ॥ म॒रु॒तः ।
य॒त् । ह॒ । वः । दि॒वः । या । वः । श॒र्म ॥ अ॒र्य॒मा । ए॒ति । या॒ति ।
वृ॒ष॒भः । तु॒वि॒ष्मा॒न् । दा॒ता । व॒सू॒नाम् । पु॒रु॒हू॒त इति॑ पु॒रु – हू॒तः ।
अ॒र्॒ह॒न् ॥ स॒ह॒स्रा॒क्ष इति॑ स॒ह॒स्र – अ॒क्षः ।
गो॒त्र॒भि॒दि॒ति गो॒त्र-भि॒त् । व॒ज्र॒बा॒हु॒रि॒ति व॒ज्र – बा॒हुः । अ॒स्मा॒सु ।
दे॒वः । द्र॒वि॒ण॒म् । द॒धा॒तु ॥ ये । ते । अ॒र्य॒म॒न् । ब॒ह॒वः ।
दे॒व॒या॒ना इति॑ दे॒व – या॒नाः । प॒न्था॒नः । 54 (50)

TS 2.3.14.5

रा॒ज॒न् दि॒व आ॒च॒र॒न्ति॑ ।
ते॒भि॒र्नो॑ दे॒व म॒हि श॒र्म य॒च्छ शं॑ न ए॒धि द्वि॒प॒दे शं॑ च॒तु॒ष्प॒दे ॥
बु॒ध्ना॒द॒ग्र-म॒ङ्गि॒रो॒भिर् गृ॒णा॒नो वि॑ प॒र्व॒त॒स्य दृ॒हि॒ता॒न्यै॒रत् ।
रु॒ज॒द्-रो॒धाँ॒सि कृ॒त्रि॒मा॒ण्येषाँ॒ सोम॑स्य ता म॒द इ॒न्द्रश्च॑कार ॥
बु॒ध्ना॒द॒ग्रे॒ण वि॑ मि॒मा॒य मा॒नैर्व॒ज्रे॒ण खान्य॑तृ॒णन्न॒दी॒नां॑ ।
वृ॒था ऽसृ॑जत् प॒थि॒भिर्दी॒र्घ॒याथैः॑ सोम॑स्य ता म॒द इ॒न्द्रश्च॑कार ॥ 55

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.14.5 - Padam

राजन् । दिवः । आचरन्तीत्या॑ – चरन्ति॑ ॥ तेभिः॑ । नः॑ । देव॑ ।
महि॑ । शर्म॑ । यच्छ॑ । शम् । नः॑ । एधि॑ । द्विपद॑ इति॑ द्वि – पदे॑ ॥
शम् । चतुष्पद॑ इति॑ चतुः – पदे॑ ॥ बुद्ध्नात्॑ । अग्रम्॑ ।
अङ्गिरोभिरित्यङ्गिरः॑-भिः । गृणानः॑ । वीति॑ । पर्वतस्य॑ । दृ॒हि॒तानि॑ ।
ऐरत् ॥ रुजत् । रोधा॑सि । कृत्रिमाणि॑ । एषाम् । सोमस्य॑ । ता ।
मदे॑ । इन्द्रः॑ । चकार॑ ॥ बुद्ध्नात्॑ । अग्रेण॑ । वीति॑ । मिमाय॑ । मानैः॑ ।
वज्रेण॑ । खानि॑ । अतृणत्॑ । नदीनाम्॑ ॥ वृथा॑ । असृजत्॑ ।
पथिभिरिति॑ पथि – भिः । दीर्घयाथैरिति॑ दीर्घ – याथैः॑ । सोमस्य॑ ।
ता । मदे॑ । इन्द्रः॑ । चकार॑ ॥ 55 (50)

TS 2.3.14.6

प्र यो जज्ञे विद्वाँ॑ अस्य बन्धुं॑ विश्वानि॑ देवो जनिमा विवक्ति॑ ।
ब्रह्म॑ ब्रह्मण॑ उज्जभार॑ मद्ध्यन्ती॑चादुच्चा॑ स्वधया॑ ऽभि प्र तस्थौ ॥
महान्॑ मही॑ अस्तभायद्वि॑ जातो द्याँ॑ सद्म॑ पार्थिवं॑ च रजः॑ ।
स बुद्ध्नादाष्ट॑ जनुषा॑ ऽभ्यग्रं॑ बृहस्पतिर् देवतायस्य॑ सम्राट् ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

बु॒ध्नाद्-यो॑ अ॒ग्र॒म॒भ्य॒र्त्यो॑ज॒सा बृ॒ह॒स्प॒ति॒मा वि॒वा॒स॒न्ति॑ दे॒वाः () ।

भि॒न॒द्-व॒लं वि॑ पु॒रो द॒र्द॒री॒ति॒ क॒नि॒क्र॒द॒त् सु॒व॒र॒पो जि॑गाय ॥ 56

TS 2.3.14.6 - Padam

प्रे॒ति । यः । ज॒ज्ञे । वि॒द्वान् । अ॒स्य । ब॒न्धु॑म् । वि॒श्वानि॑ । दे॒वः ।
ज॒नि॒मा । वि॒व॒क्ति॑ ॥ ब्र॒ह्म । ब्र॒ह्म॒णः । उ॒दि॒ति॑ । ज॒भार॑ । म॒द्ध्य॑त् ।
नी॒चा । उ॒च्चा॑ । स्व॒धये॑ति॒ स्व - ध॑या॑ । अ॒भि । प्रे॒ति । त॒स्थौ ॥
म॒हान् । म॒ही इ॑ति॒ । अ॒स्त॒भा॒य॒त् । वी॑ति॒ । जा॒तः । द्या॑म् । स॒द्य॑ ।
पा॒र्त्थि॑वम् । च । र॒जः ॥ सः । बु॒ध्ना॑त् । आ॒ष्ट । ज॒नुषा॑ । अ॒भी॒ति॑ ।
अ॒ग्र॑म् । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । दे॒वता॑ । य॒स्य । स॒म्रा॒डि॒ति॑ सं-रा॑ट् ॥
बु॒ध्ना॑त् । यः । अ॒ग्र॑म् । अ॒भ्य॒र्ती॒त्य॒भि-अ॑र्ति॒ । ओ॒ज॒सा ।
बृ॒ह॒स्प॒ति॑म् । ए॒ति॑ । वि॒वा॒स॒न्ति॑ । दे॒वाः () ॥ भि॒न॒त् । व॒ल॑म् ।
वी॑ति॒ । पु॒रः । द॒र्द॒री॒ति॑ । क॒नि॒क्र॒द॒त् । सु॒वः । अ॒पः ।

जिगाय ॥ 56 (59)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

(यु॒वं – वी॑त॒मा – वि॒वा॒स॒ति – प॒न्था॑नो – दी॒र्घ॒या॒थैः सोम॑स्य॒ ता
म॒द इ॒न्द्रश्च॑कार – दे॒वा – न॒व च॑) (A14)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्यो॑ – दे॒वा वै मृ॒त्यो – दे॒वा वै - स॒त्रम॑ – र्य॒म्णे –
प्र॒जाप॑ते॒स्त्रय॑स्त्रि॒ंशत् – प्र॒जाप॑तिर् दे॒वेभ्यो॑ऽन्नाद्यं –
दे॒वासु॑रास्तान् – रज॑नो – ध्रु॒वोऽसि॑ – यन्न॑व – म॒ग्निं वै –
प्र॒जाप॑तिर् वरु॒णाय॑ – या वा॒मिन्द्रा॑ वरु॒णा – स प्र॒त्नव॑ – च्चतु॑र्दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्य – स्त्व॑ष्टु – रस्मै॑ दान॒कामा॑ – ए॒वाव॑ रु॒न्धे – ऽग्निं॑ वै
– स प्र॒त्नव॑थ् – षट्प॑ञ्चा॒शत्)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 2:-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्यः – सु॒वर॑पो जि॒गाय॑)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता द्वितीयकाण्डे

पद पाठे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

Summary breakup of Padam - in Kaandam 2, Prasnam 3

Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No. of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	2320
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	216
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः । बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	402
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) । विष्णो = विष्णो इति ।	12
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने । इन्द्राग्री = इन्द्राग्री इतीन्द्र - अग्री	15
Total Padams			2965

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 , Prasanam 3 (TS 2.3)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	268
Anuvakam 2	9	441
Anuvakam 3	5	243
Anuvakam 4	4	204
Anuvakam 5	3	163
Anuvakam 6	2	126
Anuvakam 7	4	188
Anuvakam 8	2	128
Anuvakam 9	3	155
Anuvakam 10	3	175
Anuvakam 11	5	272
Anuvakam 12	2	117
Anuvakam 13	3	176
Anuvakam 14	6	309
Total →	56	2965

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.